

1923. évi jegyzőkönyv 34. lap

JEGYZŐKÖNYVEK

A DUNÁNINNENI
REF. KER. EGYHÁZKERÜLET

POZSONYBAN

1923. ÉVI JÚNIUS HÓ 5. ÉS 6-IK NAPJAIN

ÉS

RÉVKOMÁROMBAN

1924. ÉVI NOVEMBER HÓ 10-ÉN

TARTOTT

RENDES
ÉVI KÖZGYŰLÉSÉRŐL

KIADTA

A DUNÁNINNENI
REF. KER. EGYHÁZKERÜLET

ÖSSZEÁLLITOTTA:
GYALÓKAY LÁSZLÓ
EGYH. KER. E FŐJEGYZŐ.

Jegyzőkönyv

a dunáninneni ref. ker. egyházkerület

Pozsonyban

1923. évi június hó 5. és 6-ik napjain

tartott

rendes évi közgyűléséről

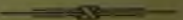
Függelék:

1. Kerületi Pénztárkezelési Szabályzat

Kiadta:

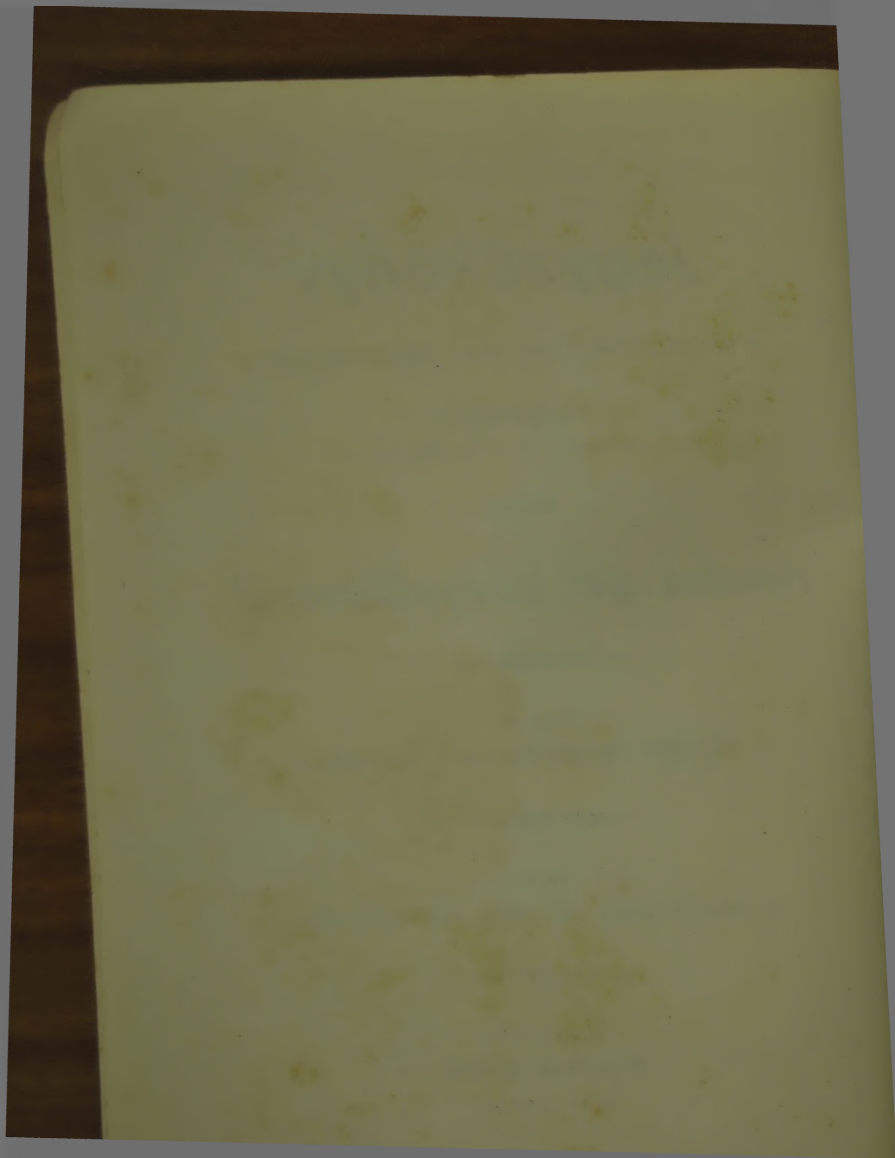
a dunáninneni ref. ker. egyházkerület

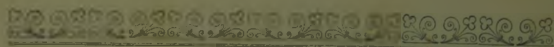

Összeállította:

Gyalóckay László

egyh. főjegyző.

Jegyzőkönyv

a dunáninneni református keresztyén egyházkerület 1923. évi június hó 6-án Pozsonyban tartott közgyűléséről.

Jelen voltak: Balogh Elemér püspök és Szilassy Béla főgondnok kettős elnöklete alatt:

Gyalóky László neumesócsai lelkész egyházi és dr. Gaál Gyula világi főjegyzők;

Söröss Béla losonci lelkész, egyházi aljegyző;

a tanácsbírói karból: Akucs Lajos, Bihary Kálmán, Gálffy Géza, Mórocz Mihály egyházi, dr. Mohácsy János, dr. Salamon Ferenc, Sütteő István világi tanácsbírák.

Az egyházmegyék részéről:

A barsi egyházmegyéből: Patay Károly esperes, Csekey Dávid és Czeglédy Pál egyházi, Huszár Károly világi képviselők;

a komáromi egyházmegyéből: Tóth Kálmán esperes, dr. Erdélyi Pál gondnok; Csiba Imre, Fekets Sándor, Soós Károly és Vargha Sándor egyházi, Kiss Jenő dr., Fülöp Zsigmond világi képviselők;

Kovács Alajos ker. tanító-képviselő;

Nemes Kálmán ker. pénztárnok és Végh Kálmán püspöki titkár.

Távolmaradásukat igazolták: Schmidt Imre ker. számvevő, Gombos Kálmán világi képviselő.

Nem jelentek meg s távolmaradásukat sem igazolták: dr. Kersék János ker. világi aljegyző és tanácsbíró, dr. Demény Gyula, dr. Tóth Sándor, Forray Béla, dr. Szijj Ferenc világi képviselők.

Mely alkalommal:

1. Főt. Püspök úr szívünknek Istenhez vágyó érzelmeit buzgó imában emelte az áldások örök kútforrásához; tőle

kérvén szeretett anyaszentegyházunk sikeres építhetéséhez erőt, üdvös munkánkra áldást s gyenge erőnket támogató és eredményre vezető szentlelket.

Majd az ima elhangzása után a megjelent tagok számba vétetvén, a gyűlés határozatképessége megállapítottot s ennek alapján Püspök úr a kerületi közgyűlés tanácskozásait megnyitottnak nyilvánította s az ülésről felveendő jegyzőkönyv hitelesítésével az Elnökséget kérte megbízatni.

Tudomásul szolgál s a jegyzőkönyv hitelesítésére az Elnökség kérését fel.

2. Szilassy Béla főgondnok úr a gyűlést a következő beszéddel nyitotta meg:

Főtiszteletű ker. közgyűlés! Harmadszor gyűlünk itt össze, hogy egyházunk közállapotai felett tanácskozzunk és bizonyos fájó érzéssel kell megállapítani, hogy első összejövetelünk óta jelentős előhaladást nem tapasztaltunk.

Az a bizalmatlanság, mellyel az államkormányzat részéről a köztársaság megalapításakor találkoztunk, lényegében mai napig sem enyhült, annak különféle megnyilvánulási alakjaiba ütközünk minduntalan. Számolnunk kell tehát azzal, hogy ezen tényező egyházi életünknek a köztársaságban állandó kitérője lett, mert annak indokai nem mibennünk, hanem az államalkotók jellemében és gondolkozásmódjában rejlenek. Ezért hiába igyekeznénk magunktartásának bármilyen megváltoztatásával azokat elenyésztetni, azok fennmaradnak mindaddig, míg a hatalom birtokosai a köztársaság lakosságát két osztályba: az államfentartók és az államellenesek osztályába sorozzák.

Egyházi életünk további nagy nehézségét, de más benső baját abban találom, hogy benne a lelki élet kérdései még mindig nem foglalják el azt a jelentős helyet, melyet azok fontossága megkívánna. Egyházi gyűléseink főtárgyai még mindig az anyagi kérdések, az adminisztráció mikéntje és aránytalanul kevés gondot fordítunk a hitek lelki és szellemi igényeinek kielégítésére. Majdnem azt a látszatot keltjük, mintha azon mentalitásban élnénk, hogy a hitek vannak az egyházért és nem az egyház a hitekért. Pedig mennyivel fontosabbnak kell lenni egy lélek problémájának, mint a többi 99 lélek bármely igazgatási kérdésének! Meggyőződésem szerint egyházunk legfőbb hivatása Isten országának itt e földön való megalkotására dolgozni és evégből a hitek földi életével foglalkozni, annak minden vonatkozásában. És talán ott leljük meg egyházunk hanyatlásának főokát, hogy ebbeli köteles-

ségét szem elől tévesztette az elmúlt évtizedekben. Örömmel állapítom meg, — Istennek hála — hogy e téren a felismerés útján vagyunk és a fejlődés bizonyos jeleit láthatjuk az eszközök keresésében.

A feladat nehéz, de fenséges és fölemelő! Mert látnunk kell széles e világon az erők sorakozását egy nagy küzdelemre. Egyik oldalon a tagadás szellemét, mely az emberi boldogságunk kielégítését akarja megvalósítani e földön, a véges emberi elme eszközeivel és e végből a vörös borzalom minden eszközének felhasználásától sem riad vissza, — a másik oldalon Krisztus követőinek táborát, kik a Mester lelkének vezetésével, az emberi lélek nemesebb tulajdonainak kifejlesztésével, a lélek magasabb elhivatottságát használják fel egy újabb magasztos világrend létesítésére, melyben ember és ember között nincsen különbség és amely egy eszményt szolgál: az Isten akaratával megegyezően magasabb életlehetőséget biztosítani minden ember számára itt a földön is; mely világrendben sok tagok vannak különféle képességekkel és sokféle rendeltetéssel, azonban mindnyájan egyformán egymásért élnek a Szeretet Szellemének vezetésével.

Egyházunknak e magasztos cél szolgálatára kell minden erejét szentelnie és szervezetét ehhez képest kiépítenie most, az új törvény alkotással. Az e hó folyamán összeülő zsinatunknak lesz hivatása törvénykönyvünknek a változott államjogi keretekhez mért átalakítása mellett, abban egyházunk magasztos hivatásának szolgálatáról hatályosan gondoskodni. Losoncon a legutóbb megtartott zsinatelőkészítő konventen tárgyalt törvénytervezetben figyelemreméltó törekvést látunk ez irányban. Adja Isten, hogy az ő országának szolgálatában törvényhozó zsinatunk áldásos munkát végezzen.

Egyházi életünknek a múlt év folyamán történt eseményeit, a minket ért számos sérelmet a püspöki jelentés tárgyalja, azokra nem kívánok kitérni, mégis meg kell emlékezmem azon fájdalmas tényről, hogy a legutóbbi tömeges kiutasítások kapcsán több reform. lelkészünket is ez a szomorú sors érte, így egyházkerületünkől Győry Elemér hetényi lelkész úr is távozni kényszerült.

Minden csapásnak meg van az a jó tulajdonsága, hogy tömöríti azokat, kik alatta szenvednek és az együttérzésre neveli őket. A mi kálvinistaságunk egyformán szenved az államterület egész hosszában, annál lelkesebben látja azon örömtüzeknek kigyúlását, melyek a mi kálvinista lelkünk figyelmét messze vidékről is maguk felé irányítják, mint a kárpát-

alji egyház püspökszentelése Lelkiünk egész melegével üdvözöljük a kerület ujonnan választott püspökét, Bertók Béla urat és az ő beiktatására egybegyűlt hitsorsosainkat és abban az édes reményben ringatjuk magunkat, hogy a mi egyházi szervezkedésünknek ez a befejező ténye a mi ref. egyházunknak nemcsak külső szervezeti egységére vezet, hanem a léleknek ama magasztos egységére is, melyet a bensőséges kapcsolatok révén a Krisztus szeretete nevel ki közöttünk.

Főgondnok urunk vallásos ihlettel telített emez építő hatású beszédét a közgyűlés tagjai áhítatos figyelemmel hallgatták és neki a szívünk mélyéről fakadó hála érzetével adózván, — érette jegyzőkönyvi köszönetet mondunk, — s mindenknek épülésére a beszédet egész terjedelmében a jegyzőkönyvbe felvéteni rendelte el a közgyűlés.

3. Napirend előtt Patay Károly esperes a barsi egyház-megye részéről felszólal s a kerületet alkotó két egyház-megye bensőbb és testvériesebb összeforrasztása, a netán fenforgó nehézségek, sérelmek kiküszöbölhetése végett, egy a kerület és a két egyház-megye Elnökségeiből álló szűkebb bizottság kiküldését kéri.

A kérelemnek hely adatván, a bizottságot kiküldi a közgyűlés, jelentését a jövő évi közgyűlésre elvárja.

4. A komáromi egyház-megye 1922. évi közgyűlése jegyzőkönyvének 4-ik pontjában olvashatólag jelenti, hogy a megüresült egyház-megyei gondnoki állásra, a közgyűlés utasítása alapján, a szavazást elrendelte, a szavazatok beadattak és felbontattak: s a szavazás eredménye szerint az egyház-megyei gondnoki állásra mélt. dr. Erdélyi Pál úr választott meg a szavazatok általános nagy többségével. Amely eredmény alapján nevezett egyház-megye őt törvényesen megválasztott egyház-megyei gondnoknak kijelentette, állásában megerősítette s tőle a törvényekben megkívánt esküt felvette.

Az egyházkerületi közgyűlés lelki örömmel üdvözli egyházunk e jeles és buzgó tagját diszes állásában; s ismerve Istentől nyert fényes tehetségeit, jövődó munkássága elé reménységgel, bizalommal tekint; örömmel látja őt alkotó tagjai sorában s minden ténykedésére Isten megáldó kegyelmét kéri.

5. Olvastatott a szavazatbontó bizottság jegyzőkönyve, a két zsinati világi póttagsági helyre elrendelt szavazás eredményeképp beadott szavazatok felbontásának eredményé-

ről, mely szerint beadatott 72 egyházból, a többes szavazatokkal együtt, összesen a két állásra 147 szavazat.

Ebből nyertek:

a) Dr. Erdélyi Pál úr	72.
b) Demény Gyula úr	42.
c) Pap Eleinér	28 szavazatot,

a többi szavazat apróbb töredékekben oszlott szét. Így tehát zsinati világi póttagokul általános többséggel megválasztottak: Dr. Erdélyi Pál és Demény Gyula urak.

Nem szavaztak a barsi egyházmegyéből: Losonc, K. Pesztek és Nagysarló, a komáromi egyházmegyéből: K. Szöllös, Bátorkeszi, Cs. Radvány, Kamocsa, Kismánya, Padány.

A jelentés alapján a közgyűlés dr. Erdélyi Pál és Demény Gyula urakat megválasztott zsinati világi póttagoknak kijelentni, az eredményről a konventi Elnökséget értesíteni rendeli.

A szavazatot nem adott egyházakat pedig tekintettel a szavazás sürgősségére s ennek folytán a kitűzött idő rövid voltára, ezuttal minden birságolós alól f. lmentii.

6. A múlt évi egyh. ker. közgyűlés elrendelte a halálozás és eltávozás folytán megüresült e kerületi tisztii állásokra, jelesül: e. ker. világi főjegyzői, egy egyházi és egy világi tanácsbírói állásra való szavazást. Ezen határozat alapján főt. Püspök Úr a jelen év február havában felhívta az egyházakat szavazataiknak beadására. A szavazatok beadatván, f. évi március 7-én Pozsonyban felbontattak s az eredmény a szavazatbontó bizottság jegyzőkönyvének tanúsítása szerint a következő:

a) Beadatott a ker. vil. főjegyzői állásnál Komárom, Vágfarkasd és Losonc többes szavazataival összesen 81 érvényes szavazat, melyből nyert:

1. Dr. Gaál Gyula úr	63
2. Zsindely Ferenc úr	9
3. Dr. Kersék János úr	4
4. Dr. Mohácsy János úr	5

Összesen: 81 szavazat.

Nem szavaztak: Garamlök és Nagysalló.

b) Az egyházker. egyh. tanácsbírói állásnál a többes szavazatokkal együtt beadatott 81 szavazat, melyből nyert:

1. nt. Söröss Béla úr	43
2. nt. Soós Károly úr	35
3. nt. Rácz Elemér úr	2
4. nt. Tóth Kálmán úr	1

Összesen 81 szavazat.

Nem szavaztak Ógyalla és Nagysalló.

c) Az egyh. ker. világi tanácsbírói állásnál a többes szavazatokkal együtt beadatott összesen 82 érvényes szavazat, melyből nyert:

1. Dr. Salamon Ferenc úr	73
2. Dr. Szijj Ferenc úr	4
3. Zsindely Ferenc úr	2
4. Tóthkárolyi Lajos úr	1
5. Pásztor Elek úr	1
6. Dr. Gaál Gyula úr	1

Összesen: 82 szavazat.

Nem szavazott: Nagysalló.

Az e. k. közgyűlés a szavazások eredményeképp megállapítja, hogy

a) Dr. Gaál Gyula úr e. ker. vil. főjegyzőnek

b) nt. Söröss Béla úr e. k. e. tanácsbírónak

c) Dr. Salamon Ferenc úr e. k. v. tanácsbírónak
a szavazatok általános többségével megválasztottak s őket ezen állásaikban megerősíti s tőlük a törvényekben előírt esküt a közgyűlés színe előtt felveszi s egyházépítő munkájukra Isten megáldó kegyelmét kéri.

A nem szavazott egyházakra, jelesül Nagysallóra három elmaradt szavazatért 30 K-át, Garamlőkre egy szavazatért 10 K-át, Ógyallára egy szavazatért 10 korona bírságot szab ki a közgyűlés s ezen összeg behajtására s a ker. pénztárba beszolgáltatására a barsi és komáromi esperes urakat felkéri.

7. A folyó évi június hó 17-én egybehívott Zsinat-tartás ügyében a konventi Elnökség közli, hogy miután az államkormány a Zsinat költségeit magára vállalni egyáltalában nem hajlandó, arról egyetemes egyházunknak kell gondoskodnia. Közli egyúttal a f. évi 25—26-án ülésezett Konvent azon határozatát, mely szerint a zsinati képviselőknek napidíj és útiköltségeiről mindegyik egyházkerületnek magának kell gondoskodnia az általa legcélravezetőbbnek talált módon, a gyű-

lekezetek lélekszámának és teherbíró képességének arányában kivetett rendkívüli járulékokkal, a szórványok figyelmen kívül hagyásával.

Közös terhet csak a Zsinat közös kiadásai fognak képezni, amelyet az egyházkerületek arányosan tartoznak fedezni.

Figyelembe véve a tiszáninneri testvér ref. e. kerületnek, a „Ref. Egyh. és Iskolá”-ban közzétett Tervezetét, a Zsinat tartama és képviselőinek költségei tekintetében: egyházkerületünknek 15 napra 2 elnöke és 8 képviselője részére, tehát összesen 10 tagnak, a tagoknak 100 K napidíjat és lakóhelyeiről Lévára és vissza a II. osztályú vasuti díjat számítva, a szükséglet így alakul:

1. 10 tagnak 15 napra á 100 K	15000K
2. Útiköltség Lévára és vissza átlagösszegben	4000 „
3. Kiegészítésekre	500 „
Összesen:	19 500 K.

Az útiköltség címén felvert összeg csak hozzávetőleges, valószínű, hogy nem fog kitenni ilyen összeget, mivel a tagok egy része a zsinat helyéhez aránylag közel lakik. De megbízható számítási kulccsal előadó nem rendelkezett s azért kellett felvenni nagyobb összeget, hogy a fedezet hiánya miatt zavar esetleg ne álljon elő.

Ezen szükségleti összegnek fedezéséről, miután a Zsinat törvényalkotásra ül össze, mely törvények fogják képezni az egyesek és egyházak jogainak alapját, természetesen csakis az egyházak tartoznak gondoskodni és pedig úgy az anya, mint a leányegyházak, mert hiszen a törvény ezek érdekében is hozatik.

Ezen alapelv kimondása után megállapított, hogy a legújabb névtári adatok szerint:

1. A barsi e. megyében van — Zólyom leszámításával, mint amely missiói egyház községélyből tarja fenn magát, — 30 anya és 16 leányegyház, összesen 46.

2. A komáromi e. megyében van Nyitra-Ruttká és Érsekújvár egyesült anyaegyháznak számításával 48 anya és 6 leányegyház, összesen 54.

Tehát a két egyházmegyében összesen 100 adóalany, melyekre a zsinattartás költségei kivetendők.

A költség összege ezen számmal elosztatván, egy egyházra esik 195 korona, s így

- a) a barsi e. megyére 46-szor 195 K, összesen 8970 K
b) a komáromi e. megyére 54-szer 195 K, összesen 10530 K
-
- Együtt 19500 K.

Ezen összegeket az egyházmegyék fedezhetik a saját tőkepénzeikből is, de kivethetik lélekszám szerint a gyülekezetekre is, vagy a fentközölt mód szerinti kivetést is igénybe vehetik. Ha közpénztáraik elégséges tőkével rendelkeznek, befizethetik ezekből is, vagy esetleg eloszthatják a kivetést több évekre közgyűlésük határozati joga érintetlenül hagyásával.

Mivel pedig sem a gyülekezeti, sem az egyházmegyei pénztárak, ebben az időszakban, melyben a zsinat tartatik, nincsenek abban a helyzetben, hogy a fenti számot tévő összeget a kerületi pénztárba sürgősen beszoigáltatni képesek volnának, kívánatos dolog, hogy az összes költségekről egyelőre a ker. közgyűlés gondoskodjék, akár a kerületi pénztár netáni tőkái időleges felhasználásával, akár kölcsön útján vagy más módszer keresésével.

A ker. közgyűlés a zsinat költségeiről való gondoskodás tekintetében azon elvi álláspontján marad meg, miszerint minden ilyenmő költség kivetése csakis a lélekszám alapján történhetik. Ez a legbiztosabb kulcs, mert hiszen a hozandó törvények oltalmát, az azokban biztosított jogokat minden egyes lélek egyformán élvezi.

Ez alapon utasítja a számvédséget és a kerületi pénztárnokot, hogy amint a zsinati költségek számadása lezárható és így a fizetendő összeg végérvényesen megállapítható leendő, az egyházmegyékre lélekszámuk után a fizetendő járulékot vesse ki, a kivetést az e. megyei pénztárakhoz küldje meg és pedig oly időben, hogy a kivetett összegek még ez év folyamán beszédhetők és befizethetők legyenek.

A kivetés alapját a konvent által a f. évre kiadott „Magyar ember naptára”-ban található név- és adattárnál feltalálható lélekszám képezendi.

Mivel a zsinat megnyitás küszöbön áll, a költségeket a kerületi pénztár fogja előlegezni főt. Püspök úr kezelése alatt álló rendelkezési pénztárból, mely előleg a kivetés befizetése után helyre pótlandó, illetve visszafizetendő lesz.

8. A barsi e. megye 1922. évi július hó 11-én tartott ülése jegyzőkönyvének 5. pontja alatt olvashatólag szót emel

azon törvényességet, humanizmust nélkülöző erőszakos eljárás ellen, mellyel az államkormány azon lelkészeink és tanítóinknak, kik nem Szlovenszkon születtek, illetőség megállapítása, illetve a honosítás tárgyában beadott kérvényeit kezeli. Jelesül, akik az 1910. évben már itt nem voltak, illetve már ekkorra illetőséget, négy évi községi pótdó fizetése által, nem szereztek, vagyis annyival inkább, ha későbbi években telepedtek itt meg, idegen állampolgároknak tekintvén: velük minden jog és igazságérzetet félretevén, kegyetlenül bánik el, sőt többeket közülök már ki is utasított, rövid 24 órás költözködési határidő kitűzésével.

A barsi e. megye közgyűlése óvást emel ezen sérelmes és önkényes eljárás ellen. hivatkozással a békeszerződészek határozmányaira, az állam alaptörvényére, amelyek szerint, minden itt talált lakosnak joga van a csehszlovák állampolgárságra és ezt csak más állam javára való optálással veszi át. Tehát kétségbe jogosa nem vonható az 1910. év óta, annyival inkább ezen idő előtt itt lakó, életfogytiglan megválasztott lelkészek és felekezeti tanítók állampolgársága. Annyival inkább, mert a m. kir. Közig. Biróság 1917. évi 965. sz. alatt hozott határozata értelmében a tényleges lelkészek és felekezeti tanítók állásuk elfoglalásával egyszersmind megnyerik a községben illetőségüket is, mert bár nem járulnak a község terheihöz, de úgy tekintetnek, mintha fizetnének, mert a községi közterhek viselése alól a törvény menti fel őket.

Felsorolt indokai alapján, melyek között még az emberi jog és humanizmus is érdemleges helyet foglal: kéri az e. megye a felettes hatóságokat, kerületet, konventet, hogy járjanak el nyomatékosan az államkormánynál, hogy e sérelmeknek vége vessék s a lelkészek és tanítók illetősége, állampolgársága minden feltétel és további zaklatás kizárásával elismertessék.

A kerületi közgyűlés teljes mértékben átérzi a barsi e. megye által emelt óvás és tiltakozás jogos és irott törvényeken alapuló voltát s épen ezért osztja és magáévá teszi azt.

Még egy rövid év sem telt el ezen óvás emelése óta és az egymásra torló sérelmek szomorúan igazolják, hogy az államkormány református Egyházunk további életét akarja lehetetlenné tenni itt, amidőn funkcionáriusait: lelkészeit és tanítóit működési körükből, a demokrácia fogalmának világos meg-

sértésével, az alkotmánytörvény és a békeszerződések határozmányainak egyenes megtagadásával, a művelt világ előtt meg nem állható indokból eltávolítani törekszik.

Ma már elszomorító tények igazolják azt, hogy államkormányunk egyházunkkal szemben a kulturharc mezejére lépett s rendeleteivel sűrűn éleszti annak a máglyának tüzeit, amelyen ref. egyházunk életlehetőségeinek s törvényekben foglalt jogainak kellene elégni, megsemmisülni.

Győry Elemér hetényi lelkészársunk optálás iránt benyújtott kérvénye minden fórumon elutasított, holott ő semmiféle politikai ténykedést nem teljesített s így benne az állammal szemben semmiféle bűn feltehető nem volt. Sőt a májusi határcidens alkalmával, mint „nem kívánatos elem”, 24 órai záros határidővel a köztársaság területéről ki is utasított és el is távozott.

Réthy Gyula réthei kántortanító, aki 1911 évi augusztus havában foglalta el állását a réthe-i egyházban, a teljhatalmu miniszter úr által 1921. évi január 8 án, inint „magyar állampolgár” kiutasított A kiutasítás ellen úgy ő, mint az egyház előjárósága azonnal fölebbezással éltek. A tanító fölebbezése, majd az állampolgárság elnyerése iránti kérvénye is elutasított, az egyházközség felebbezésére pedig mind e mai napig is válasz nem érkezett.

De többen tanítóink közül, ezekben a napokban vették kézhez optálás iránt benyújtott kérvényeik elutasítását, noha a nosztrifikációs vizsgái is sikerrel letették. A felemelt fizetés ma tanítóágunktól általában megvonatott, sőt akiknek illetőségi ügyük rendben nincs, június havára már semmiféle államsegélyt nem nyertek.

Amidőn angol és amerikai testvéreink kiküldöttei az 1921—1922. évek folyamán nálunk megjelentek s államunk kormányával és velünk ügyeinkről-bajainkról tárgyaltak: azon biztató ígéretet tettek, miszerint a magas kormány hajlandó lesz egyházunk azon törekvését támogatni, még anyagi segítségével is, hogy lelkész- és tanítóképezdét állíthasson, amelyekből pótolhatja lelkészeink és tanítóink sorában a halál és a nyugdíjazás folytán támadó hézagokat. Addig pedig, míg ezek az intézmények megalkottatván, működhetnek, megengedi és elősegíti, hogy az üresen maradó helyeket külföldről behívott egyénekkel tölthessük be s ma hogyan állunk ez ígérettel szemben? Magyarországról, honnét nyerhetnénk egyedül okleveles egyéneket, senki az ígéret címén bejövetelel és

letelepülési engedélyt nem nyerhet, az itt lakók és működők közül pedig többeket helyeikről eltávolítanak. Lelkész- és tanítóképezde felállítását pedig hiába várjuk.

Ennek az eljárásnak következetes végrehajtása mellett, szent vallásunk, nyelvünk, fajunk életének itteni tartama számtani pontossággal meghatározható.

Amde nekünk is jogunk van az élethez, s mi ezzel a joggal élni akarunk és fogunk is élni.

Hűséges állampolgárai vagyunk Köztársaságunknak. Egyházunk összes hívei hűségesen teljesítik mindennemű honpolgári kötelességeiket államunk iránt. Fizetik a már szinte elviselhetetlenségig emelkedett sokféle adókat, fiainkat pontosan odaállítják a sorozóbizottságok elé.

Az egyház a maga intézményeivel a szószékkel és az iskolákkal, az állam iránti hűségben és áldozatkészségben neveli a jelen és jövőendő nemzedékeket. Teljesíti híven az állami hatóságok minden utasításait.

A műveltség és a felvilágosodás terjedése a legfőbb érdeke minden államnak s így azokat a szerveket, így egyházunkat is nem elgáncsolni, hanem üdvös munkájában elősegíteni, minden állami felsőbb hatóságnak, az állam iránti legszentebb kötelessége.

Mivel pedig ezt a támogatást Egyházunk, mint az elősorolt szerelmes esetek tanusítják, a felsőbb állami hatóságok részéről ezideig meg nem találta: idején és helyén való dolog az, hogy az egyházkerület, felsőbb egyházi hatóságaink útján, a jogorvoslatok terére lépjen.

Mindig a jog alapján maradva, megkeresi közgyűlésünk az egyet. református konventet az iránt, hogy:

a) Az illetőségi ügyben hozott állami törvénynek novel-láris uton olynemű módosítását kérje a nemzetgyűlésen, amely a m. kir. Közigazgatási Biróság 1917. évi 965. sz. határozatának lényegét iktatja a törvény §§ ai közé.

b) Felkéri főt. Püspök urat, hogy mindazon miniszteri leiratoknak, melyek valamely egyházi tisztviselő kiutasítását vagy optálási kérvényének elutasítását tartalmazzák, az ezeket szenvedő egyénektől, ha lehet eredetiben, vagy másolatban szerezzé be; s azokat sokszorosítván, bocsássa a konventi Elnökség rendelkezésére és minden oly helyekre, amelyekhez sérelmeinkkel, panaszainkkal fordulni fogunk. Mivel pedig nem ringathatjuk magunkat abban a csalékony reményben, miszerint a legelső ilyen irányu felterjesztésünk kedvező elbírálásban fog részesülni, azért:

c) Szükségesnek mutatkozik az, hogy felkeressük panaszainkkal a mi külföldi hitestvéreinket, akik sorsunk iránt a közelmúlt évek folyamán megértést és részvétet mutattak. Így az amerikai presbyteri világszövetséget, az angol és skót presbyteri egyházak és a hollandi ref. testvérek egyházi főhatóságait, hogy vegyék kezükbe és tegyék magukévá a mi siralmassá vált ügyeinket, helyzetünket s hatalmas erkölcsi pártfogásukat ne vonják meg tőlünk a mi Urunk Jézus Krisztusért

d) Felkéri közgyűlésünk az egyet. konvent Elnöksége útján a most összeülő Zsinatot, mint legfőbb egyházi testületet, hogy az államkormányal való tárgyalások útján, egyetemes egyházunk méltóságának teljes megóvása mellett, a lelkészek és tanítók honossági és illetőségi ügyét megnyugtató befejezéshez juttatni méltóztassék.

9. A barsi egyházmegye 1922. évi július hó 11-én tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 22. pontjában a közigazgatási államsegélynek a konvent által eszközölt felosztása ellen óvást emel azért, mivel ennek legnagyobb részét a konvent a saját céljaira fordítja, illetve tartja vissza.

A közgyűlés újból leszögezi azon régen elfoglalt, s ma is vallott álláspontját, hogy a közigazgatási államsegély felosztásánál a legigazságosabb és egyedül megnyugtató kulcsnak a kerületek lélekszámát tartja s a jövőben ez alapon kéri nemcsak a konventi költségek leszámításával a kerületekre eső részletet, hanem az egész államsegélyt, olyformán, hogy a konvent összes költségeit is lélekszám arányában viseljék a kerületek.

Ezen határozatról a konventi Elnökség kivonatban értesítendő.

10. A magyar országos közalap végrehajtó bizottságának eladója közli a püspöki hivatallal, hogy az 1922. évi szeptember hó 20-án tartott országos zsinat 214. szám alatt azon határozatot hozta: miszerint a közalaphoz minden egyházközség lélekszáma után fejenként és évenként egy koronával tartozik járulni.

Az értesítés szerint ezen határozat csak a magyar imperium alatt maradt egyházközségekre bir kötelező erővel, amennyiben azonban az elszakított területeken levő egyházközségek ez időszertint legfelső egyházi főhatóságai is elfogadják a felemelt kulcsot, úgy az országos közalap felemelt összegű segélyeiben szintén részesedni fognak.

A kivétel 1922-re az 1910. évi, 1923-tól fogva pedig az 1920. évi népszámlálás adatai alapján lenne eszközözendő.

Miután a Szlovenszkói református egyetemes egyház ez év június 17-én összeülő zsinatának egyik főcélja szintén a „közalap” megteremtése, mely az egyházak tagjainak lélekszáma után fejenként és évenként való megadóztatásából állandó és így egy címen kétféle adót nem viselhetnek és mivel állam-kormányunk Magyarországból segílyt felvenni sem egyeseknek sem egyházaknak meg nem enged és így a mi egyházaink a kilátásba helyezett segílyekben nem részesülhetnének: a közgyűlés a megkeresés felett tiszteletteljesen napirendre tér.

11. Györy Elemér hetényi lelkész f. évi április hó 7-én írott levelében felhívja fő. Püspök úr figyelmét a „Komáromi Első Hitelintézet” szanalási ügyére, mely intézetnél összes egyházaink érdekelve vannak, miután elvitt horangjainknak árát a dunántúli egyházkerület akkori püspöke a 41916. sz. alatt kelt kerületi határozat értelmében betétek gyanánt itt helyezte el, azzal a záradékolással, hogy „az összeg csak a dunántúli püspök engedélye alapján vehető fel”. Ajánlja fő. Püspök úr figyelmébe az ügyet, aki e levelet intézkedés végett a közgyűlés asztalára leleszi.

A ker. közgyűlés határozatilag kimondja, hogy a megváltozott viszonyok következtében a „dunántúli püspök” jogutóda fő. Balogh Elemér, a dunán-inneni e. ker. püspöke, mindazon egyházakra nézve, amelyek Szlovenszkó területén fekszenek, aki lakik Pozsonyban (Széplak-utca 12. sz.) és így minden olyan betét, mely a fenti záradékolással lett a mi egyházaink nevére és részére a Komáromi Első Hitelintézetnél elhelyezve: csakis az ő felhatalmazása alapján lesz az egyházak által onnét felvehető.

Az egyházaknak szabad elhatározására bizatik, hogy a szanalási tervezet szerint a leírás után fennmaradó 50% betétjüket készpénzben akarják-e nevezett intézettől a már megállapított határidőkben felvenni, vagy pedig ott hagyván még tőkéjüket 4%-os nosztrifikált korona járadék papirokban veszik fel, amikor is a betétjük teljes névértékére, illetve összegére nyerne fedezetet.

Jelen határozat a Komáromi Első Hitelintézet

lgazgatóságával kivonatban, az egyházakkal a ki-
nyomatott jegyzőkönyv útján közlendő.

12. A barsi egyházmegye 1922. évi július hó 11-én tartott közgyűlése magáévá tevén tanügyi bizottsága ilyen irányú indítványát, felkéri az e. ker. közgyűlést, hogy miután azt látja, miszerint a mai hittani könyvek nem megfelelők: új hittani könyvek megírására haladéktalanul tűzzön ki pályázatot, amely figyelembe venné a heti 2 órai hitoktatásra szánt időt az osztályon I—VIII. osztályu népiskolában. Az új tan-
könyv alkalmas legyen buzgó, vallásos, egyházukat szerető és azért áldozatra kész emberek nevelésére és a közérkölcsök javítására. Tartalma a bibliából, az első keresztyének és a magyar protestánsok nagy alakjainak életéből és cselekedeteiből állítandó össze, a megfelelő illusztrációkkal. Nyelvezete könnyed, világos, a gyermek értelmi fejlettségéhez, felfogásához mért legyen.

Kéri továbbá egyházi hatóságainkat, hogy hassanak oda, hogy a hittani órák száma felemeltessék.

Kéri, hogy a Fülöp—Hurák-féle imák tanítása az iskolákban szüntetessék be s helyettük, mint sokkal jobbakat és megfelelőbbeket, a „mezőföldi imákat” ajánlja kötelezőleg taníttatni iskoláinkban.

Végül tekintettel a magyar nyelv redukált óraszámára, a jövőben a beszédrészek, a mondatrészek s az ezzel összefüggő alapismeretek főképpen a helyesírás és a fogalmazás intenzivebb tanítását tartja elrendelendőnek.

A közgyűlés határozathozatal előtt leteszi az indítványokat a ker. tanügyi bizottsághoz azzal, hogy ezeket megtárgyalván, ezirányban hozott javaslatait a jövő évi ker. közgyűlésre terjessze be.

13. A barsi e. megye közgyűlése 1922. évi július 11-én tartott ülésében el nem titkolható aggodalmát nyilvánította tanerőink fogyása s azok pótlásának nehézségei felett. Az államkormány a felekezeti tanítóképző felállításáig, illetve működéséig átmeneti időt engedélyezett s míg a felekezeti tanítóképző intézet nem lesz képes iskoláink tanítókkal ellátni: addig az érvényben levő feltételek mellett megengedi a hiányzó tanerőknek Magyarországból való pótlását.

Ezen tett ígéret alapján felkéri egyh. felettes hatóságainkat, hogy a tanítóképző sürgős felállítását szorgalmazzák s addig is rajta legyenek, hogy az államkormány jelzett ígérete ne csak írott malaszt maradjon, mert így iskoláinkat a végromlás, elpusztulás veszélye fenyegeti.

A ker. közgyűlés, mint egyetemes szlovenszkói ref. egyházunkat létfeltételeiben a legmélyebben érintő kérdést, a legközelebb összeülő zsinathoz terjeszti fel tanácskozás és érdemleges elintézés céljából.

14. A barsi e. megye közgyűlése 1922. évi július 11-én tartott közgyűlése egyházunk szomorú helyzetében. elhagyatottságában, gyengeségében: — édes vigasztalást, reménységet, buzdító bátorítást és nagy erkölcsi erőt lát rejleni külföldi hitrokonaink felénk fordult meleg érdeklődésében, testvéries együttérzésében.

Meleg szavakkal méltatja főt. Püspök urunknak, a presbyteri egyházak világszövetségének Pittsburgban a múlt év folyamán való megjelenését s helyzetünkről tartott felvilágosító és tájékoztató előadását, — neki ezért hálás köszönettel és teljes elismeréssel adózik Egyben felkéri főt. Püspök urat jövőbeni olyan irányú működésre, hogy szegény kisebb, — a lét és nemlét nehéz problémája elé állított anyaegházainkat vegyék pártfogásukba, segíeyezzék, gyámolítsák, adoptálják az egyes nagyobb amerikai vagy más külföldi egyházak s az e tárgyban benyújtandó egyes kérvényeket ajánlja az e. megye Püspök úr jóindulatú figyelmébe.

A közgyűlés a maga részéről is elismerésének, köszönetének ad kifejezést főt. Püspök úr amerikai fáradoalmas útja s ottani egyházunk egyetemére hasznos és üdvös ténykedéséért s kéri, hogy ezen irányú ténykedését lankadatlanul folytassa továbbra, hogy az irányunkban külföldi hittestvéreinknél felébredt rokonszenv folytonosan ápolva, gondozva legyen, — mert ebből egyházunkra csak üdvös eredményeket várhatunk.

Együttal szegény egyházaink gyámolítása érdekében tett fenti kéréshez a maga részéről is csatlakozik a közgyűlés s főt. Püspök úr jóakarátát kéri a beadandó kérvényekre úgy a barsi, mint a komáromi e. megyékből.

15. A barsi e. megye felterjeszti Tóth István tanító és orgonista kántornak kérvényét, kit azon ténykedéséért, hogy a gyülekezet követelését teljesítve, egy reggeli könyörgés alkalmával okt. 6-án a „Hymnuszi” orgonán eljátszotta, a „Školský Referát” állásától felfüggesztette, államsegélyét megvonta, sőt arra kényszerítette, hogy nyugdíjaztatása iránti kérvényét mielőbb nyújtsa be. A kérvényben a fenti tényállást előadva, azt kéri, hogy az egyházkerület hasson oda, hogy

a „Hymnusz” mint templomi ének a református gyülekezetek és énekevezérek által szabadon használtassék s továbbá ő állásába visszahelyeztessék és államsegélye folyósíttassék.

A barsi e. m. közgyűlése a kérelemnek a „Hymnusz” használatára vonatkozó részét ajánlólag, pártolással terjeszti a közgyűlés elé, a második részre vonatkozólag nem nyilatkozik, tehát azt nem ajánlja.

A közgyűlés mélyen fájlalja ugyan, hogy a viszonyok kényszere folytán énekeskönyvünk egy darabját nem használhatja lelke üdvösségének munkálására, de mivel forró óhajtásának érvényt szerezni hatalma nincs és a belátásnak és a megértésnek azon idejét, mely a „Hymnusz” szabad, üldözésmentes használatát lehetővé tenné, még mindig nem látja eljöttnek, s így a közbenjárást nem tartja eredményre vezetőnek, a kérés teljesítését alkalmasabb időre, kedvezőbb viszonyok eljövételére halasztja el.

Tóth István nyugdíjas tanító ügyét pedig mint sérelmi ügyet kívánja kezelni s ehhez képest a 6. p. alatti határozat értelmében felkéri főt. Püspök Urat, hogy tőle ügyére vonatkozó állami rendeleteket szeresse be s csatolja a többi ilyenmű beszédendő iratokhoz, hogy a kellő időben kéznél legyenek.

16. A barsi e. megye felterjeszti özv. Pólya Lajosné lelkészözvegy kérelmét, boldogult férjének járó, de eddig akadályok miatt fel nem vehetett 1920 évi és 1922 év első felére esedékes nyugdíját; 1922 év május 16. tól kezdve pedig kéri a maga részére megállapíttatni az özvegyi járulékot s mindkét összegnek részére leendő mielőbbi kiutalását.

Ezen kérelmével megkereste elsősorban az egyetemes református Konvent Elnökségét, ahonnét 22923. sz. alatti azzal küldetett le a kérvény a barsi e. megye esperesi hivatalához, hogy először az illetékes e. megyei és egyh. kerületi nyugdíjbizottságok tárgyalják le a kérvényt s állapítsák meg az özvegyi jogosultság kezdetét. Ebből következik aztán az elmaradt lelkési nyugdíj utólagos kiutalása is.

A barsi e. megye nyugdíj-bizottsága a leirat alapján tárgyalta a kérvényt s Pólya Lajosné özvegyi nyugdíjának esedékességi idejét 1922. évi május hó 16-ban állapította meg. Egyben néh. Pólya Lajos elmaradt nyugdíj-illetményének felvételére özvegyét mondta ki jogosultnak.

Az összes iratokat a szükséges okmányokkal felszerelve,

az e. m. Esperese felterjeszti a ker. közgyűlésre további eljárás végett.

Miután az e. kerületnek eddig még nyugdíj bizottsága nincs, a közgyűlés mindenképp megválasztja főt. Püspök úr elnöklete alatt Patay Károly, Tóth Kálmán és dr. Gaál Gyula kerületi tagokat, a ker. nyugdíj-bizottság tagjaiul s özvegy Pólya Lajosné kérvényét és összes iratait a bizottsághoz leteszi, hogy azokat letárgyalván, hozott határozatot az összes iratok kapcsán, a püspöki hivatal útján, a Konventi Elnökséghez mielőbb terjessze fel.

17. A komáromi e. megye 1922. évi augusztus hó 24-én tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 11 p. alatt megkeresi a ker. közgyűlést, hogy a ruttkai egyháznak és körzetének Zólyomhoz csatolása tárgyában hozott múlt évi határozatát, — mely az egyh. megye megkérdezése nélkül hozott, helyezze hatályon kívül s Ruttkát a komáromi e. megye kötelékében hagyja meg; — mivel ezen átcsatolás egyenesen a szerzett jogok sérelmével járna s a nyitrai lelkész anyagi károsodását jelentené.

A közgyűlés múlt évi határozatát fenntartván: Ruttkát s körzetét továbbra is Zólyomhoz csatoltnak mondja ki.

18. A komáromi e. megye felterjeszti 1922. évi aug. 24-i közgyűlése jegyzőkönyvének 15. p. alatti határozatával a benkepatonyi előkönyörgő tanító új díjlevelét jóváhagyás végett. Az új díjlevél a régivel összehasonlítván megállapítható, hogy a javadalom 12 q 50 kg buzával emelkedett. Az e. megye a díjlevél módosítást elfogadja és megerősíti.

A ker. közgyűlés a benkepatonyi előkönyörgő tanító új díjlevelét véglegesen jóváhagyja és megerősíti s a változást az e. megyei díjlevél törzskönyvben is keresztül vezetetni rendeli.

19. A komáromi e. m. felterjeszti a diósförgepatonyi lelkész új díjlevelét, 1922. évi közgyűlése j. könyvének 14 p. alatti határozattal, mely szerint a lelkész javadalom 3 q 50 kg tiszta buzával és 7 m. hold 380 négyszögöl földdel, mint személyi pótlékkal emeltetett. Ezen díjlevél változtatást az e. m. közgyűlés jóváhagyta és megerősítette.

A közgyűlés a diósförgepatonyi lelkész új díjlevelét véglegesen jóváhagyja és megerősíti s a változást e. megyei díjlevelek törzskönyvében is keresztül vezetetni rendeli.

20. A komáromi ref. egyház presbyteriuma 1922. évi június hó 11-én 14. szám alatt azon határozatot hozta, hogy az 1922-23-ik tanévben a komáromi gymnasium alsó négy osztályában a hitoktatást, melyet eddig Mokos Kálmán s. lelkész teljesített, Nagy Lajos kántortanító fogja végezni.

Az egyház presbyteriumának ezen határozatát Tótkárolyi Lajos presbyter az e. megyei közgyűlésre megfőlebbezte. Főlebbezésében kifejti, hogy, a gymnasium értesítőjének tanúsítása szerint, minden tanuló a saját hitfelekezetebeli lelkésztől nyeri a hitoktatást, továbbá, hogy az E. T. I. t.-c. 143. §. C) 6. pontjában a felsőbb iskolákban, ahol vallástanító lelkész nincs, a hitoktatás egyenesen a lelkész kötelessége; végül, hogy a kántor díjlevele szerint másutt, mint az elemi iskolában vallás tanításra nem kötelezhető.

Az egyházmegyei közgyűlés hosszas vita után az ügy érdemét szavazással döntötte el, olyformán, hogy pro és kontra egyenlő szavazatok esvén, az Esperes elnöki szavazatával a presbyterium határozata jóváhagyott s a főlebbezés elutasított.

Ezen határozatot Tótkárolyi Lajos presbyter a ker. közgyűlésre megfőlebbezi, az előadottakon kívül azon indokból is, mert az e. m. határozat fenntartása esetén félti a mai ifju nemzedéket a hitellenség felé kilengő irányzattól, amely a vallási tárgyak nem beható tanítása folytán az egyházunkhoz kötöző szálakat inkább lazítani, mint erősíteni fogják a serdülő ifjak lelkében.

A ker. közgyűlés hosszas vita után az ügy érdemében szavazással döntött, olyformán, hogy az egyházmegye határozatát 8 szavazattal 7 ellen helyben hagyta s a főlebbezést elutasította.

21. Püspök úr előadja, hogy Finkey Ferenc dr., egyházkerületünk részéről megválasztott rendes konventi képviselő, a köztársaság területéről végleg eltávozván, helye megüresült és a közgyűlés által betöltendő, a szavazást elrendeli, amelynek eredménye szerint rendes konventi világi képviselőül egyhangulag dr. Erdélyi Pál komáromi e. m. gondnok úr választott meg.

A közgyűlés dr. Erdélyi Pál urat megválasztott rendes világi képviselőnek kijelenti s azon időre, mely még elődje idejéből hátra van, ezen állásában meg erősíti s erről a konventi Elnökséget jegyzőkönyvi kivonatban értesíteni rendeli.

22. Özv. Balázs Lajosné batorkeszi-i lakos azon kéréssel fordult a batorkeszi-i ref. egyház presbyteriumának 1922 évi május hó 7-én tartott gyűlése elé, hogy engedtessek meg neki férje sírhelyének bekerítése. A presbyterium a kérelmet érdemlegesen tárgyalván, hosszas és szenvedélyes vita után a sírhely bekerítését megtagadta a következő indokok alapján. A temetés idején, amikor a panaszló a sírhelyet 500 K-ért megváltotta, a volt lelkész a presbyteriumot nem kérdezte meg, illetve annak határozatát nem kérte ki, azért is mivel a temetőben a sírok nagyon sűrűen vannak s így a jelzett sírhely a szomszédos sírhalmok sérelme nélkül nem volna bekeríthető s főleg azért, mert a boldogult halottnak életében a néppel és egyházakkal szemben tanúsított szűkkeblűsége folytán a bekerítés megengedése nagy visszatetszést idézne elő a gyülekezet békés beléletében.

Panaszló a presbyterium ezen határozatát a komáromi e. m. közgyűlése elé felebbezte, mely 1922. évi augusztus 24-én tartott ülésében a sérelmezett határozatot indokai alapján jóváhagyta.

Az özvegy a két elutasító határozatban meg nem nyugodván, az ügyet a ker. közgyűlés elé felebbezi. Fölebbezésében egyéb indokai mellett azt hangsúlyozza, hogy boldogult férje elleni szigorú bírálat, a szűkkeblűség vádja, nem állhat meg, mert igaz ugyan, hogy ő adót nem fizetett az egyháznak, de a n. géresdi egyezés megszűnése folytán, mint ág. ev. vallásu, ez alól fel volt mentve, de gyűjtésekhez mindig hozzájárult.

A ker. közgyűlés méltányoló megértéssel viseltetik özv. Balázs Lajosné kegyeletes érzelmei iránt, de a két egybehangzó határozatot már csak azért sem változtathatja meg, mivel az E. T. I. t.-c. 14 §-a szerint „az egyházközség a maga belügyeit, mint önkormányzati joggal bíró hatóság, önállóan intézi”, s ezen belügyekhez tartozik a szakasz h) pontja alatt, „A temetők használata feletti rendelkezés is”.

23. Olvastatott az egyházkerületi közpénziár 1922. évi zárszámadása, melyet a ker. számvevőség szabályszerűen felülvizsgált s a ker. pénzügyi bizottság részletesen megtárgyalta, ugyszintén az ezen fórumokon keresztül ment 1923. évi költségvetés, amint következnek:

Jegyzőkönyv

mely felvétellett a dunáninneni ref. egyházkerület pénzügyi bizottságának Pozsonyban 1923 június 5-én tartott üléséről.

Jelen voltak: Dr. Gaál Gyula elnök, Akucs Lajos egyházi számvevő, Gálffy Géza biz. tag, Nemes Kálmán ker. pénztáros.

1922. évi zárszámadás.

I. Bevétel.

1. Államsegély 1921. évre	65132 K — f.
2. Államsegély 1922. évre	63272 " 50 "
3. Hollandi segély a rendelkezési alapra	15895 " 50 "
4. Kenneth M. által küldött amerikai segély	2000 " — "
5. Rendkezési alap 1921-ben	8175 " 97 "
6. Komáromi e. m. járuléka	3292 " 97 "
7. Adriától 1920-ra	3338 " 09 "
8. Adriától 1921-re	4223 " 63 "
9. Duna biztosító társaságtól	7296 " — "
10. A „Forgács-féle“ füzetekre	85 " — "
11. Kamatokból	122 " 40 "
12. Az 1921 évi pénztári maradvány	2673 " 80 "
Összesen	176457 K 19 f.

II. Kiadás.

1. Balogh E. püspök 1921 évi 10 havi tiszteletdíja	25000 K — f.
2. Patay Károly h. püspöki tiszteletdíja az 1921. évre	8000 " — "
3. Püspök úr 1922. évi tiszteletdíja	10000 " — "
4. " " representationális díja	9997 " — "
5. " " utazási díja	10003 " 50 "
6. Püspöki titkárnak kiadott	3633 " — "
7. Egyházi főjegyzőnek 1921-re	833 " 33 "
8. " " " 1922-re	1000 " — "
9. Két ker. aljegyzőnek 1921-re	291 " 62 "
10. " " " 1922-re	500 " — "
11. Ker. pénztárnoknak 1921-re	1333 " 35 "
12. " " " 1922-re	1600 " — "

13. Egyh. számvevőnek 1921-re	333 K 33 f.
14. " " " 1922-re	400 " — "
15. Világi számvevőnek 1922-re	400 " — "
16. Püspöki uti átalány 1921-re	3333 " 33 "
17. Fuvarok, gyűléstartás 1921-re	10378 " 40 "
18. Püspöki iroda bére 1921-re	1166 K 66 f.
19. Püspöki iroda fűtése	1166 " 66 "
20. Esperesek tiszteletdíja 1921-re	4000 " — "
21. Fuvarok, napidíjak, irodai kisegítő erők dijazására	13881 " 30 "
22. Nyomatványok, irodaszerek	215 " 90 "
23. Közigazgatási segélyalapra tőkésítés	10000 " — "
24. Püspöki rendelkezési alap	28471 " 77 "
25. Gusztáv A. egyletnek adomány	100 " — "
26. Két egyházmegyei pénztárnak	6000 " — "
27. Szolgának	3600 " — "
28. Püspöki iroda bérlete 1922-re	1500 " — "
29. Püspöki iroda fűtése és világítása	2000 " — "
30. Egyházkerületi jegyzőkönyvek nyomtatási díja	4000 " — "
Összesen	161139 K 15 f.
Összes bevétel	176457 " 09 "
Összes kiadás	161139 " 15 "
Pénztár maradvány	15318 K 04 f.

A pénzügyi bizottság az 1921—1922. évi zárszámadást 176457 K 09 fillér bevétellel, 161139 K 15 f. kiadással és így 15318 K 04 f. pénztári maradvánnyal megállapítja s azon kérelemmel terjeszti a közgyűlés elé, hogy azt elfogadni és a számadóknak a felmentvényt megadni méltóztassék.

Miután azonban a számadások kiadási rovatának 20. tétele alatt „esperesek tiszteletdíja 1921-re“ címen felvett 4000 K kerületi határozat hiányában a bizottság által igazoltnak nem találtott, a bizottság az összeg utalványozásának utólagos jóváhagyása iránt kér intézkedést.

Ugyan e rovat 23. tétele alatt „közigazgatási segélyalapra“ címen kiadásba helyezett 1000) korona gyümölcsöző elhelyezése iránt szintén rendelkezés teendő. A bizottság az összegnek a „Pozsonyi Első Takarékpénztár“nál leendő elhelyezését hozza javaslatba.

A kiadási rovat 26. tétele alatt „két egyházmegyei pénztárnak“ címen felvett 6000 korona a két egyházmegyei pénztár között lélekszám arányában volna megosztandó, arra való tekintettel is, hogy az államsegély ugyancsak lélekszám arányában utalványoztatik.

Javasolja még a pénzügyi bizottság, hogy a bevételi rovat 7—8—9. tétele alatt megnevezett biztosító társaságok szerződésileg kötelezett kimutatások betérjesztésére felhivandók.

Költségvetés a dunáninneni ref. egyházkerület részére az 1923. évre.

I. Szükséglet.

1. Püspök úr tiszteletdíja	10000 K — f.
2. Püspök úr repres. költségei	9997 " — "
3. Püspök úr utazási készkiadásaira	10003 " 50 "
4. Püspöki titkár fizetése és különböző se- gélyeire	16000 " — "
5. Ker. c. főjegyző fizetése	1000 " — "
6. Két ker. aljegyző fizetése	500 " — "
7. Két számvevőnek fizetése	800 " — "
8. Ker. pénztárnoknak fizetése	1600 " — "
9. Két egyházmegyének közíg. segély	6000 " — "
10. Közig. segélyalapra tőkésítés	10000 " — "
11. Püspöki iroda bére	1500 " — "
12. Püspöki iroda fűtése, világítása	2000 " — "
13. Szolgának	360 J — "
14. Irodaszerek, nyomtatványok	4000 " — "
15. Jegyzőkönyvek nyomtatási díja	4000 " — "
16. Gyűléstartás, napidíjak, fuvarok	16000 " — "
17. Titkár nyugdíjintezeti járuléka	500 " — "
18. Előre nem láthatókra	2500 " — "
Összes szükséglet	100000 K 50 f.

II. Fedezet.

1. Pénztár maradvány 1922-ről	15318 K 04 f.
2. Közigazgatási államsegély 1923-ra	64000 " — "
3. Dunabiztosító társaságtól 1923-ra	7000 " — "
4. Adriától 1919. évi elmaradt díj	3000 " — "
5. Egyházmegyék járuléka:	
a) Komáromi egyházmegyétől	3200 " — "
b) Barsi e. m.-től 1922—1923-ra	2500 " — "
6. Előre nem láthatókból	200 " — "
Összes fedezet	95218 K 04 f.

A ker. pénzügyi bizottság az 1923. évi költségelőirányzat szükségleteit 100000 K 50 fillérben, a fedezetet 95218 K 04 fillér-

ben terjeszti elő s így a 4782 K 46 fillérben mutatkozó hiány fedezésére az esetleges megtakarításokat javasolja fedezetül kijelölni.

A pénzügyi bizottság a ker. pénztár kezelésére vonatkozó szabályokat „Szabályrendelet“-be foglalva, azt a napidíjak és utiköltségek megállapítására vonatkozó résszel együtt tárgyalás és elfogadás végett a ker. közgyűlés elé terjeszti.

Schmiedt Imre ker. vil. számvevő úr egy pénzügyi tanács szervezésére vonatkozó nagy koncepciójú s az egyetemes egyházat érdeklő memorandumát azon javaslattal terjeszti a bizottság a ker. közgyűlés elé, hogy azt előkészítés és tárgyalás végett a többi két kerület Elnökségéhez is áttétve, ez időszerint érdemleges tárgyalás mellőzésével, jelentés végett adja vissza a pénzügyi bizottságnak.

A ker. közgyűlés a pénzügyi bizottság lelkiismeretes munkáját elismeréssel veszi tudomásul s az 1921—22. évi zárszámadásokra vonatkozólag a következő határozatokat hozza:

a) Az espereseknek tiszteletdíjul adott 4000 kor. kifizetését ezuttal tudomásul veszi s jóváhagyja; — jövőre nézve azonban utasítja a számvevőséget és a pénztárt, hogy csak olyan kifizetéseket teljesítsenek, amelyek a költségvetésben cím és számszerűleg fel vannak véve.

b) A „közigazgatási segélyalapra“ 10.000 korona tökécsítését helyeslő tudomásul veszi s ezen összegnek a „Pozsonyi Első Takarekpénztár“-nál leendő elhelyezését rendeli el.

c) A két e. megyei pénztárnak adandó 6.000 kor. állami segélynek a két e. megye között lélekszám arányában leendő felosztását rendeli el a közgyűlés, mivel az államsegély is lélekszám szerint adatik. Az elosztás kulcsát az 1923. évi Magyar Naptárban közölt lélekszám képezze.

d) A bizottság javaslata alapján felhívja a közgyűlés a biztosító társaságokat (Adria, Duna), hogy a szerződésileg kötelezett befizetési kimutatásokat minden év március 31-ig bocsássák a ker. számvevőség rendelkezésére. Egyben felhívhatnak a lelkészek is, hogy az általuk beküldött biztosítási díjakról a jegyzékeket minden év január havában a ker. pénztárhoz beküldeni el ne mulasszák. Végül a pénztár utasíttatik, hogy megfelelő űrlapok nyomtatásáról és a lelkészi hivatalokhoz megküldéséről idejekorán gondoskodjék.

e) Az 1923. évre készített s a bizottság által beterjesztett költségvetést a közgyűlés azzal hagyja jóvá, hogy

a 4782 K 46 f. hiány fedezetéről a pénztár főleg a 20-ik tétel alatti eszközrendő megtakarítások útján gondoskodik.

f) A pénzügyi bizottság javaslata alapján a közgyűlés a számadóknak az 1921—1922. évi számadások terhe alól a szokott óvások fenntartása mellett a felmentvényt megadja s nekik lelkiismeretes munkájukért köszönetet szavaz.

g) A pénzügyi bizottság által beterveztett „Pénztárkezelési szabályrendelet“ a közgyűlés részletes tárgyalás után egész terjedelmében elfogadta, megerősítette s az ahhoz való alkalmazkodást minden tényezőre nézve elrendeli.

Egyben a jegyzőkönyvbe „függelék“ gyanánt felvevén annak ilymódoni kinyomatását elrendeli.

h) Schmidt Endre vil. számvevő úr által készített „pénzügyi tanács“ szervezésére vonatkozó indítványt, a bizottság javaslata értelmében, a közgyűlés magáévá teszi, annak a két testvér egyházkerület Elnökségéhez leendő áttételére a püspöki hivatalt felkéri s egyben az eredeti példányt a pénzügyi bizottsághoz leteszi oly felhívással, hogy azt érdemleges tárgyalás alá vévén, az erről adandó véleményes jelentését a jövő évi ker. gyűlésre terjessze be.

24. A komáromi ref. egyház Elnöksége a közgyűlés elé terjesztett beadványában egyházuk nevében és képviselőletében felkéri a ker. közgyűlést, hogy legközelebbi közgyűlését Komáromban sziveskedjék megtartani, előre is kifejezést adván annak az öröme, mely a gyülekezet tagjait eltöltendi, ha a főt. kerületi közgyűlést körükben tisztelhetik.

A közgyűlés az óhajtnak kész szívvel tesz eleget s jövő évi közgyűlését Komáromban tartandja meg s felhívja Elnökségét ily irányu intézkedésre.

25. A komáromi e. megye betervezti Szigethy Zsigmond nagytanyi lakosnak az ottani ref. egyház részére tett 1000 K. alapítványáról készített s a közgyűlés által jóváhagyott és megerősített alapítóleveleket, mely szerint az alapítványi tőke változatlanul fenn tartandó s kamatai lesznek csupán az egyház közszükségletére fordítandók.

A ker. közgyűlés az alapítóleveleket véglegesen megerősíti s a megfelelő záradéknak az alapítólevelekre leendő rávezetését elrendeli s az aláírásra Elnökségét felkéri.

26. A komáromi e. m. betervezti néhai Nagy Antal és neje által a nemesócsai ref. egyháznak tett 5000 Kor. alapítványáról kiállított alapító leveleket, melyek szerint az alapítvány az egyház

közsükségeire tétett s csak kamatai lesznek felhasználhatók az egyház által. Az e. megye az alapítványt jóváhagyta és megerősítette.

A közgyűlés az alapítóleveleket véglegesen jóváhagyja és megerősíti s záradékolására Elnökségét felkéri.

27. Balogh Elemér püspök előterjeszti az elmúlt évről szóló püspöki jelentését, mely az egyházkerület életében felmerült összes jelentős eseményeket nagy gonddal méltatva, a külföldi kapcsolatok szorosabbra fűzéséről és az egyház belső életének előmeneteléről ad számot.

Kerületi közgyűlés a püspöki jelentést örömmel és hálás köszönetének nyilvánításával veszi tudomásul s annak határozatot igénylő pontjaira nézve külön-külön intézkedik.

28. Püspök úr jelenti, hogy Dr. Lang hallei professzor támogatása mellett Tóth Zsigmond nagymadi, ifj. Kúr Géza csicsói lelkészek már Halleban jártak tanulmányuton, Szinay Sándor, Czeglédy Pál és Dr. Agyagássy Sándor lelkészek részére pedig újabb hallei tanulmányut előkészítettet.

Kerületi közgyűlés Dr. Lang professzor úrnak a lelkész kar képzettségének emelése és tapasztalatainak kibővítése érdekében nyújtott szíves támogatásáért hálás köszönetét nyilvánítja.

29. Püspök úr jelenti, hogy Bőjthe Sándor theologus ifjú részére stipendiumot szerzett Victor Albert Costabel milanoi lakos segítségével, amely stipendium a nevezett ifju Rómában való képeztetését lehetővé tette.

Kerületi közgyűlés Victor Albert Costabel úr fáradozásaiért és támogatásáért adózó hálás köszönetének e jegyzőkönyvben ad kifejezést.

30. Püspök úr jelenti, hogy Dr. James J. Good úr Philadelphiből lehetővé tette, hogy az amerikai theol. főiskolákra jelentkező szlovenszkói theologus ifjak ingyenes kiképeztetésben részesülhessenek anélkül, hogy kötelezve lennének meghatározott ideig Amerikában teljesíteni szolgálatot.

Ugyancsak Dr. James J. Good úr útján ismételten viselt ruhák küldettek díjmentesen a református egyház erre utalt szegényei részére.

Kerületi közgyűlés Dr. James J. Good úr mindkét irányu tevékenységét örömmel veszi tudomásul és iránta érzett háláját és jóakaratu fáradozásáért kinyilvánított köszönetét e jegyzőkönyvben örökíti meg.

31. Püspök úr jelenti, hogy hozzá 2000 svájci frank érkezett, a kerületi közgyűléstől felhatalmazást kér ennek rendeltetésszerű felosztására.

Tudomásul szolgál. Rendeltetésszerű felosztásával Püspök úr megbizatik,

32. Püspök úr jelenti, hogy az 1921—22. évi közigazgatási államsegélyről való leszámolás, valamint az 1923—24. évre szóló költségvetés beterjesztett.

Kerületi közgyűlés a kiutalt 1921—22. évi közigazgatási államsegélynek a szlovenszkói két egyházkerület között a konvent által eszközölt szétosztását a multa vontkozólag tudomásul veszi. A jövőben azonban ragaszkodik ahhoz, hogy a lélekszám arányában történt kiutalás a lélekszám arányában osztassék fel.

Az 1923—24. évre vonatkozó költségvetést jóváhagyó tudomásul veszi.

33. Püspök úr jelenti, hogy a két egyházkerület elnöksége úgy az egyházi szervezkedés, mint az egyházat ért sérelmek orvoslása és az égetően szükséges egyházi intézmények felállítása tárgyában a teljhatalmu miniszter úrnál eljár, egy általa összehívott értekezleten kívánásait feltárta, megállapodás azonban csakis a szervezkedés mielőbbi keresztülvitele tárgyában létesült.

Közgyűlés a kormány elzárkózását a sérelmek orvoslása elől és az egyházi intézmények állami támogatását illetőleg a meg nem értés szomorú jelének tekinti.

34. Püspök úr jelenti, hogy a teológiai főiskola felállítását illetőleg a szlovenszkói református egyház előtt három út áll, vagy önerőnközl, vagy külföldi segítséggel, vagy állami hozzájárulással állítani papnevelő intézetet. Ez utóbbi esetben még aközött is választanunk kell, hogy a teológia tisztán református jellegű intézet, vagy pedig az ág. hitv. ev. egyházzal közös intézmény legyen-e?

Kerületi közgyűlés egy feltétlenül református teológiai intézet felállítása mellett foglal állást. Mivel pedig ennek létesítése elé most még leküzdhetetlen akadályok gördülnek, addig is, míg ilyen intézet felállítása lehetővé válik, a theologus ifjak külföldön való képeztetésével kívánja a szükséges lelkész utánpótlást biztosítani.

Kapcsolatosan a telkészképzés ügyével, a tanítók utánpótlására is ugyanily irányban fog törekedni.

35. Püspök úr jelenti, hogy a lelkészek katonai szolgálata ügyében a kormánynál tett kérdésére azt a választ nyerte, hogy a

lelkészek katonai szolgálatra kötelezettek. Állásukra legfeljebb csak a katonai szolgálati beosztásuknál lesznek tekintettel.

Tudomásul szolgál.

36. Püspök úr jelenti, hogy egy határincidensből származó megtorlások során Győry Elemér hetényi lelkészt, ki állampolgárságát még nem igazolhatta, a csehszlovák állam területéről kiutasították.

Közgyűlés a minden politikától tartózkodó, tisztán egyházának és hívei gondozásának élő, kiváló lelképásztornak kiutasítása felett mély megbotránkozását nyilvánítja. Elhatározza, hogy a köztársaság elnökéhez feliratot intéz a sérelmes intézkedés orvosiása végett s ezzel az elnökséget megbízza.

37. Püspök úr jelenti, hogy a perbetei és kulcsodi egyházak ingatlanaiból jelentékeny területek kisajátítottak.

Közgyűlés megbízza Püspök urat, hogy egy a kormányhoz intézendő feliratban tudassa, hogy az egyházi ingatlanok mindenütt az egyházfenntartás céljait szolgálják. Olyan esetekben, ahol a helyi körülmények a kisajátítást elkerülhetetlenné teszik, az egyház a községek fejlődésének nem áll utjába, azonban épen az egyházfenntartás biztosítása céljából feltétlenül ragaszkodik ahhoz, hogy az ily címen elvett ingatlanok ugyanazon község határában megtehető értékű más ingatlanok rendelkezésre bocsátásával pótolgassanak.

38. Püspök úr jelenti, hogy a kormány Zólyom missziói egyház részére csak az esetben folyósít államsegélyt, ha Ruttká, mint missziói pont Zólyomhoz csatolják.

Mivel Ruttkának a „zólyomi misszió“-hoz való csatolását a mult évi egyházkerületi közgyűlés kimondotta, a kerület e határozatát fenntartja és foganatosítását elrendeli.

39. Püspök úr jelenti, hogy a junius hó 17-én összeülő zsinaton a rendes tagok közül elköltözés és kényszerű távollmaradás következtében egyesek meg nem jelenhetnek. Helyükre pótagok behívása vált szükségessé. Erre vonatkozó bejelentését a konventi elnökségnél elvégezte.

Tudomásul szolgál. A megbízólevelek kiállítására az elnökség felhatalmaztatik.

40. Püspök úr a kerületben történt személyi változások során fájdalommal emlékezik meg Pólya Lajos nyugalmazott lelkész,

Üdvardy Gyula madari lelkész, Végh Géza perbetei lelkész, továbbá id. Mocos Kálmán kisujfalui tanító elhunytáról. Az új lelkészekül megválasztott Mocos Kálmánt, Varga Dezsőt, Tuba Károlyt és Duchon Bélát új állomáshelyükön szeretettel köszönti.

Közgyűlés az elköltözött lelkipásztorok emlékének mély kegyelettel adózik. A nemes harcot megküzdött gyülekezeti vezetők az örök élet uránál találják meg jutalmukat.

Az új gyülekezeti vezetőkre pedig a kegyelem Istenének áldását kérve, üdvözli őket őrhelyükön.

41. Püspök úr jelenti, hogy hozzá kérdés intézetett több oldalról, hogy milyenek kell lenni a hivatalos anyakönyvi kivonatok nyelvének?

Közgyűlés megállapítja, hogy a hiteles kivonatoknak szóról-szóra egyezni kell az eredeti bejegyzésekkel, tehát a kivonat sem lehet más nyelvű, mint az eredeti bejegyzés.

42. Püspök úr jelenti, hogy az állam részéről gyakorolt iskolai ellenőrzés többszörösen kifogásolta az iskolai naplók hiányát.

A körlelkészek felhivatnak, hogy az iskolai naplók rendszeres vezetését mindenütt szorgalmazzák.

43. Püspök úr jelenti, hogy Csehi községi magyarnyelvű iskola állításához kéri az egyházkerület támogatását.

Közgyűlés a kérelmezőt erkölcsi támogatásáról biztosítja.

44. Püspök úr jelenti, hogy az özvegyek és árvák járulékai, illetve kegydíjai az 1921. évre kétszeresen fizetettek ki. Kéri ennek a méltányosság alapján leendő igazolását.

Közgyűlés megállapítván, hogy e kérdés tisztán a komáromi egyházmegye belsőügye, ezt a kérdést, mely a barsi egyházmegyét nem érinti, méltányos rendezés céljából a komáromi egyházmegyére küldi le.

45. Püspök úr jelenti, hogy az „Adria“ az 1920. és 1921. évi kerületi kapcsolatban történt biztosítások után fizetni kötelezett díjait befizette. Az 1919. évi hátralék per útján volna behajtandó.

Közgyűlés az 1919. évi hátralékos díjak per útján való behajtására az elnökségnek teljesjogu felhatalmazást ad.

46. Püspök úr jelenti, hogy a kormány a lelkészek részére folyósított államszegélyeket előlegeknek tekinti, amelyek eddigi összegből később esetleges levorások eszközöltnének.

Közgyűlés az 1848. évi XX. t.-c. elvi alapján állva, az eddig folyósított államsegélyek további rendszeres kiutalását elengedhetetlenül szükségesnek tartja.

47. Püspök úr jelenti, hogy a püspöki titkári teendők ellátására Végh Kálmán segédlelkézt alkalmazta.

Közgyűlés Végh Kálmán segédlelkész úrnak püspöki titkáruktörtént alkalmaztatását örömmel veszi tudomásul s a kerületi pénztárnokot felhatalmazza költségvetésszerű illetményei kifizetésére.

48. Püspök úr jelenti, hogy az ügyek sürgösségére való tekintettel az elnökség a kerületi közgyűlés utólagos jóváhagyásától feltételezeten jóváhagyta és megerősítette a csicsói egyház adásvételi szeizödését, a nemeshodosi egyházközség „Lelkes József” nevére létesített alapjának alapító levelét, a zselizi új tanítói díjlevelet, mely általa a kormányhoz felterjesztett. Keszegh János padányi tanító házasságkötéséhez engedélyt adott.

Közgyűlés az elnökileg kiadott jóváhagyásokat és megerősítéseket a maga részéről is kimondja.

49. Püspök úr jelentésének az a része, mely a ruttkai egyház pénzeinek elhelyezésére és a nyitrai egyháznak az állam részéről még mindeddig meg nem történt kifizetésére vonatkozik,

a közgyűlés által azzal vétetik tudomásul, hogy mindkét tárgyban a komáromi egyházmegye közbeeső intézkedése bevárando.

50. Püspök úr jelenti, hogy Kiss János győri segédlelkész, aki szlovenszkői illetőségű, az egyházkerület kötelékében óhajtt szolgálatot teljesíteni, elhelyezését kéri.

Közgyűlés Kiss János befogadására és elhelyezésére Püspök urat megbizva azzal, hogy szolgálata ellen felmerülő esetleges akadályokat ismert bölcsességével elhárítani méltóztatassék.

51. Dr. Finkey Ferenc ker. világi tanácsbíró úr a köztársaság területéről eltávoztván, Gyalóka László főjegyző úr pedig a komáromi e. megye esperesévé választatása folytán a kerületnél viselt egyh. tanácsbírói székéről lemondván, egy egyházi és egy világi tanácsbírói állás megüresült, ezeknek betöltése szükségessé válván,

a ker. közgyűlés felkéri főt. Püspök urat, hogy a két állás betölthetése végett a szavazást elrendelni sziveskedjék és pedig oly időben, hogy a megválasztandó egyének helyeiket a bíróságban a jövő évi ülés alkalmával már elfoglalhassák.

A szavazatbontó bizottság egybeállításával főt. Püspök úr bizatik meg.

52. A közgyűlés tárgysorozatának összes pontjai letárgyaltatván, Püspök úr a tagoknak buzgó tevékenységét és az ügyek iránt való megleget érdeklődését megköszöni

s a közgyűlést hálaadó inádsággal bezárja.

Jegyzette :
Gyalókey László s. k.
e. főjegyző

Hitelesítjük :
Balogh Elemér s. k.
püspök.

Szllassy Béla s. k.
főgondnok.

53.

Jegyzőkönyv.

*Felvéve Pozsonyban az 1923. évi június hó 5-én a dunán-
innen i Egyházkerület bíróságának üléséről.*

Jelen vannak: főt. Balogh Elemér püspök s előbb Dr. Mohácsy János helyettes, majd Szilassy Béla főgondnok urak elnöklete alatt: Patay Károly barsi, Tóih Kálmán komáromi esperesek, Dr. Erdélyi Pál e. m. gondnok, Bihary Kálmán, Mórocz Mihály, Akucs Lajos, Gálffy Géza, Söröss Béla egyházi, Dr. Gaál Gyula, Sütteő István, Dr. Salamon Ferenc világi tanácsbírák és Gyalókey László t. bíró, aki a bíróság jegyzője.

1. Balogh Elemér tárgyalást vezető elnök az ülést délután 3 órakor megnyitja. Megállapítja, hogy a bíróság tagjai határozatképes számban vannak jelen, a jegyzőkönyv felvételére Gyalókey László ek. főjegyzőt kéri fel.

2. Elnök felhívja a bíróságot az E. T. alapján az időszaki bírósági tanács megalakítására. A tanács: Akucs Lajos, Gálffy Géza, Söröss Béla, Dr. Gaál Gyula és Dr. Salamon Ferenc rendes, Bihary Kálmán, Dr. Mohácsy János, Dr. Kersék János, Sütteő István és Mórocz Mihály póttagokkal alakított meg.

A jegyzőkönyv a bíróság teljes ülésében felolvastatván, hitelesítetteti.

Kelt, mint fent.

Gyalókey László s. k.
főjegyző.

Felvetétt Pozsonyban az 1923. évi, június hó 5-én a dunáninneni egyházkerület bíróságának, mint II. fokú közigazgatási bíróságnak üléséről: melynek tárgya a kisölvédi egyház presbitériumának fölebbezése, a Veress János tanító-özvegy illetményel tárgyában hozott egyházmegyei bírósági ítélet ellen.

A bíróság alakult: Balogh Elemér püspök és Dr. Mohácsy János helyettes főgondnok elnöke alatt: Bihary Kálmán, Akucs Lajos, Tóth Kálmán, Mórocz Mihály, Gálffy Géza, Dr. Erdélyi Pál, Dr. Gaál Gyula, Sütteő István és Gyalókey László bírákból. a jegyzőkönyvet az utóbbi vezeti.

1. Balogh Elemér tárgyalást vezető elnök az ülést megnyitja, megállapítja, hogy a bíróság tagjai részéről érdekeltségi eset nem forog fenn s a bíróság tagjai kellő számban vannak jelen, így a bíróság törvényszerűen megalakult.

Megállapítja, hogy a felek a tárgyalás helyéről és idejéről értesítvé lettek.

Ézután elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását s felhívja Dr. Gaál Gyula tanácsbírói az ügy ismertetésére.

Előadó részletesen ismerteti az ügyet, melynek végeztével a bíróság zárt tanácskozásban meghozza s nyílt ülésben kihirdeti a következő határozatát:

A dunáninneni ref. egyházkerület bírósága, a kisölvédi ref. egyház és özv. Veress Jánosné szül. Vargha Ilona kölcsönös panaszja ügyében a barsi ref. egyh. megye időszaki tanácsa által 1923. év, február 2-án Léván tartott ülésében hozott azon végzését, mely az e. m. bíróság Elnökségének 521/922. sz. végzését megváltoztatva, a bírói illetékességet megállapította és a tanítói javadalom mikénti kiszolgáltatására nézve, a kisölvédi egyház panaszát özv. Veress Jánosné által beadott panasszal összefoglalva mondotta ki tárgyalandónak s ezen végzés meghozásával a két panasz érdemében folytatólag ugyanazon bíróság által meghozott s érdekelt felek előtt nyomban kihirdetett azon ítéletét, melyben a barsi e. m. bíróság peres feleket egymás elleni keresetükkel kölcsönösen elutasította s a kisölvédi egyházat bírói eljárási költségek címén 190 K-val az e. megyei pénztárba 15 nap alatti befizetésre kötelezte: peres feleknek felebbezése folytán Pozsonyban 1923. június 5-én tartott ülésében felülvizsgálat alá vevén, a következőleg ítéli:

Ítélet.

A dunáninneni ker. bíróság a kisölvédi ref. egyház fölébbezésének visszautasításával megsemmisíti az I. fokú bíróság azon végzését, mely a kisölvédi egyház panaszának tárgyalására a bírói illetékességet megállapította s az I. fokú bíróság egyidejűleg hozott ítéletének megváltoztatásával kötelezi a kisölvédi ref. egyházat, hogy özv. Veress Jánosné, tanító özvegye részére az 1921. év, március 1-től szeptember 1-ig esedékes tanítói járandóságok fejében és pedig: 8 mm. buza ára fejében à 380 K-val 3040 koronát, 1½ öl fa ára fejében 600 K-t, ennek fuvardija fejében 150 K-t, készpénzfizetés címén 50 K-t, összesen 3840 koronát, az 1921. év, szeptember 1-től 1922 szeptember 1-ig kiszolgáltatandó tanítói illetmények kielégítésére pedig 16 mm. búza ára fejében à 150 K, vagyis 2400 K-t, 3 öl fa ára fejében 1200 K-t, ennek fuvarja fejében 300 K-t, készpénzfizetés címén 100 K-t, földhasznbér fejében pedig 8845 K-t, összesen 12845 K-t és ezen két összeg között a 3840 koronának 1921 szept. 1-től és 1250 K-nak 1922 március 1-től és 11595 K-nak 1922 szept. 1-től járó 5%-os kamatait, továbbá a 156 K perköltséget 5 nap alatt, különbeni végrehajtás terhe mellett fizesse meg. Ugyanezen idő alatt ugyancsak végrehajtás terhe mellett köteles az egyház 190 K bírói eljárási költséget a barsi ref. egyházmegye pénztárába befizetni.

Indokok:

A kisölvédi ref. egyház azon kérelemmel fordult a barsi ref. egyházmegye közgyűléséhez, hogy néhai tanítójának, az 1914. évi június végén elrendelt mozgósításkor hadbavonult Veress Jánosnak, a komáromi törvényszék 1921. szeptember 21-én hozott ítéletével kimondott holtta-nyilvánítására alapján adjon felhatalmazást a tanítói állás betöltésére s határozza meg a közgyűlés azt is, hogy mely időpontig köteles az egyház volt tanítójának, kinek elhalálozása napját az elsőfoku bíróság 1914. szeptember 7-én állapította meg, illetményeit kiadni. Az e. megyei közgyűlés 1921. szeptember 25-én hozott 19. sz. határozatában felkérte az Éesperest a tanítói állás azonnali betöltésére s akkép rendelkezett, hogy Veress Jánosné részére minden javadalom kiszolgáltatása már 1921. szeptember

1-től beszüntetendő s az özvegy a lakást is tartozik a megválasztott tanítónak a választás után azonnal átengedni.

Veress Jánosné azonban úgy a törvényszék ítéletét, mint az e. megye határozatát megfélebbezvé, az egyházkerület 1922 május 16-án tartott ülésében figyelemmel arra, hogy a holtta nyilváníti eljárás jogerősen befejezve nincs, a tanítóné és családjának a tanítói teljes fizetés és lakás élvezetére való jogosultságának határidejét 1922 szeptember 1-ig toltta ki, amely napon az E. T. VI. t. c. 32 § alapján álló özvegyi joga is megszűntnek tekintendő és a lakást el kell hagynia. E napig azonban minden esetleg visszatartott fizetése azonnal kiszolgáltatandó és pedig a terménybeliek terményben, a pénzbeliek készpénzben.

Az egyház azonban köteleztetésének eleget nem tett, a kerület egyházi elnökénél gondnoka főlebbezést jelentett be, a tanítónénak a fizetést 1922 június 3-án tartott presbyteri ülésén megtagadta s bár a kerületi Elnökség az Esperesi a ker. határozat végrehajtására két ízben is felhívta, ennek eredménye nem lett, sőt az egyház a kerület utolsó fokon hozott, tehát jogszabályi képező határozatát 1922 júni. 20-án kelt s az e. megyei bírósághoz beadott panaszos beadványában bírálat tárgyává téve, azt helytelennek, veszedelmesnek, törvénytelennek s hatáskörén kívül hozottnak nyilvánítja. Jóllehet a kerület II-od fokon csak azon kérdésekben rendelkezett, amelyeket eldöntés végett maga az egyház utalt az egyházi közigazgatási hatóságok elé. S most panasziratában bírói eljárás és ítélkezés alapján kívánja hatálytalanníttatni azt, amit épen az egyház kérelme folytán a két közigazgatási hatóság már végérvényesen kimondott, evégre a törvényszék holtta-nyilvánító ítéletét helybenhagyó táblai ítélet birtokában, azon álláspontjának akar az e. megyei bíróság előtt érvényt szerezni, a kerület törvényt szabó határozatával szemben, hogy miután a holtta nyilvánító ítélet szerint a halálozás napja 1914 szept. 7 s a félévi kegyeleti idő e naptól számítandó s azt méltányosságból 1915. év végéig az egyház meghosszabbítani hajlandó, 1916. évtől pedig az összes javadalom visszatéríttessék, amennyiben azonban az özvegy a helyettes tanítói díjak visszatérítésére kész és kijelenti, hogy az egyházon semmi követelese nincs, abban az esetben hajlandó békés uton elintézettnek tekinteni az ügyet.

Özv. Veress Jánosné a panaszra tett nyilatkozatában elutasíttatni kéri azt s egyidejűleg emelt viszontpanaszában, a kerületi határozat alapján, összes visszatartott két évi, illetve

az 1923 márc. 1-én iktatott 192. sz. felebbezésében 1921 márc. 1-től 1922 szept. 1-ig terjedő, másfél évre mértékelt buza, fa, fuvardij, készpénz és haszonbérékből álló illetményeire kérte a kisölvédi egyházat kötelezni. Viszontpanaszára az e. megyei bíróság Elnöksége 592/922 sz. végzésével a bírói eljárást elrendelte, míg az egyház által Veress Jánosné ellen az összes helyettesítési díjak visszatérítése vagy az 1916 évtől felvett tanítói javadalom visszaadása iránt tett panasz tárgyában az eljárás mellőzését határozta el 521/922 sz. végzésével.

Az egyház felebbezése folytán az e. m. bíróság által hozott azon végzés, mely az 521/922 sz. elnöki végzés megváltoztatásával a kisölvédi egyház panaszának elbírálására magát illetékesnek mondotta ki, meg volt semmisítendő, mert a bíróságnak nem volt joga felülvizsgálni a ker. közgyűlés 10/922. sz. határozatát, miután az egyházkerület határozatában az E. T. VI. t. c. 32. §-a rendelkezésének a kegyelet és ker. szeretet szellemében a rendkívüli idők követelményeinek megfelelő alkalmazásával végérvényesen és megváltoztathatatlanul megszabta az egyház kötelezettségeinek időbeli határait, néhai Veress Jánosnak az egyház hősi halált halt tanítójának nevével és gyermekeivel szemben. Ennélfogva a kerületi határozat és egyházkormányzói rendeletek erejének a II. od foku bíróság érvényt szerzendő, miután a kisölvédi egyháznak a ker. határozat s az azt érvényesítő 521/922 sz. végzés szerint sem panaszjoga nincs, sem Veress Jánosné ellen követelése nem lehet, az egyh. kerületi bíróság csakis Veress Jánosné által támasztott követelések fennállásának, valóságának elbírálásával foglalkozott.

Meg kellett állapítani a kisölvédi egyház kötelezettségét az ítélet rendelkezésében részletezett járandóságok kiszolgáltatására, mivel az egyház nem tagadta a tanítói járandóságok kiszolgáltatásának a holtia nyilvánítási eljárás általa 1920 augusztus 20-án történt folyamatba tételével egyidejű beszüntetését, sőt nyilatkozataiban beismerte, hogy panaszosnak 1921 március 1-től tanítói fizetés címén semmit ki nem adott, elismerte azt is, hogy a legutolsó évben a tanítói földeket is az egyház adta ki, s az évi haszonbért az egyház szedte be. A ker. közgyűlés határozata értelmében tehát az 1921. évi szeptember 1 től—1922. évi szeptember 1-ig az tanítói javadalmat képezett s az egyház által visszatartott összes készpénz és terménybeli szolgáltatások meg voltak az özvegy részére ítélendők s bár a kerületi határozat szerint a terménybeli járandóságok természetben voltak kiszolgáltatandók, a II. od

foku bíróság a termények kiszolgáltatása helyett is készpénzbeli kötelezettséget állapított meg, részint azon okból, mert az egyház 1921. évi számadásaival beigazolást nyert, hogy az egyház a tanítói búzát 1921. évben 380 K ért eladta s így a tanítói buzájárandság kiadásának jogtalan megtagadásával a hitelező kárára nem gazdagodhatott, részint azért, mert az adós rosszhiszemű késedelme, a késedelemmel okozott károk tekintetében felelősséget állapít meg. Ennélfogva a II.-od foku bíróság az 1921. évi félévre esedékes 8 mm. buza értéke fejében, a panaszos által felszámított métermázsánkénti 400 K-val szemben 380 K-t, az 1922. évi 16 mm. buza értéke fejében az I.-ső foku bíróság által megállapított mm.-kénti 150 K fizetésére kötelezte az egyházat. Miután pedig az összesen $4\frac{1}{2}$ öl tűzifa kiszolgáltatásának megtagadása folytán előállott kényszerhelyzetnél fogva panaszos maga volt kénytelen tüzelő anyag beszerzéséről gondoskodni, az e címen követelésbe vett, a helyi viszonyoknak megfelelő, összességében az egyház által sem kifogásolt kiadásainak megtérítése elrendelendő volt. A tanítói földek hasznábére az egyház előljárósága által becsatolt hasznabéri szerződések és 2. sz. elismervény alapján összegeztetett, figyelmen kívül hagyásával az 1923. január 23-án felvett jegyzőkönyv azon megállapításának, mely szerint a presbyterium a földhasznabér 30 százalékát a bérlőknek elengedte, mert ezen engedményt nem a jogosult hasznélvező hozzájárulásával tette.

Ugyancsak figyelmen kívül hagyja a II.-od foku bíróság az egyháznak a felelbezési idő leteltével, ez évi március 17-én beérkezett beadványa mellé másolatban csatolt nyugdíjazási rendeletet is, nemcsak azért, mert a rendelet az 1921. szeptember 1-től megállapított 760 K évi nyugdíjnak csak előírására és további rendelkezésig egészen leendő visszatartására utasítja az adóhivatalt s így a panaszosnak nyug. ellátására semmit se nyújt, de azon okból is, mert a törvényes állami nyugdíj kijárultatása az egyház kötelezettségét meg nem szünteti.

A panaszos felszámított költségeiben történt marasztalítás a pervezteség és a per már kiemelt körülményei által, az egyház felelbezésének visszautasítása pedig azon tény folytán indokolt, hogy az egyház képviselői az I.-ső foku ítélet kihirdetésekor abban való megnyugvásukat a jegyzőkönyvben kijelentették.

55.

Jegyzőkönyv

mely felvétellett Pozsonyban az 1923. évi június hó 5-én a dunáninneni egyházkerület bírósága, mint II-od foku fegyelmi bíróságnak üléséről, melynek tárgya Birtha József lévő lelkész fegyelmi ügyében hozott e. megyei bíróságtól ítélet ellen beadott felebbezés folytán, ezen egész ügy felülvizsgálata volt.

A bíróság alakult: Balogh Elemér püspök és Szilassy Béla főgondnok elnöke alatt: Tóth Kálmán esperes, dr. Erdélyi Pál e. m. gondnok, Akucs Lajos, Gálffy Géza, Mórocz Mihály, dr. Mohácsy János, Sütteő István, dr. Gaál Gyula és Gyalóka László tanácsbírákból, ez utóbbi a jegyzőkönyvet is vezeti.

Balogh Elemér tárgyalást vezető elnök megnyitja az ülést. Megállapítja, hogy a bíróság tagjai részéről érdekeltségi eset nem forog fenn, s a bíróság tagjai kellő számban vannak jelen s így a bíróság törvényszerűen megalakult.

Megállapítja a bíróság, hogy a felek a tárgyalás helyéről és idejéről értesítve lettek.

Ezek után elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását s felhívja Gálffy Géza bírót az ügy ismertetésére.

Előadó részletesen ismerteti az ügyet, melynek megtörténte után a bíróság zárt tanácskozásban meghozta s nyílt ülésben kihirdette a következő:

Ítéletet.

A dunáninneni református egyházkerület bírósága, mint II-od fokú fegyelmi bíróság, Pozsonyban 1923. évi június hó 5-én Birtha József lévő lelkész fegyelmi ügyében, mely szerint panaszlott lelkész lelkészi állását még 1919 év június hó 20-án elhagyta s azóta vissza nem tért és nem is térhet, az I-ső foku fegyelmi bíróság ítéletét indokainál fogva helybenhagyja

56.

Jegyzőkönyv

mely felvétellett Pozsonyban 1923. évi június hó 5-én, a dunáninneni egyházkerület bírósága, mint II-od foku fegyelmi bíróságnak Tóthkárolyi Lajos és Mórocz György komáromi presbiterek fegyelmi ügyében hozott I. foku bírósági ítéletnek föllebbezés folytán történt felülvizsgálata tárgyában tartott üléséről.

A bíróság alakult: Balogh Elemér és Szilassy Béla elnöke alatt: Patay Károly esperes, Bihary Kálmán, Akucs

Lajos, Söröss Béla, Sütteő István, Gálffy Géza és Gyalókey László tanácsbírákból, ez utóbbi a jegyzőkönyvet is vezeti.

Balogh Elemér tárgyalást vezető elnök megnyitja az ülést. Megállapítja, hogy miután a törvényben elősorolt érdekeltiségi esetek által érintett bírák, névszerint: Tóth Kálmán esperes, Dr. Erdélyi Pál gondnok, Mórocz Mihály és Dr. Gaál Gyula távoztak, a bíróságban megmaradt tagok részéről érdekeltiségi eset nem forog fenn; megállapítja, hogy a bíróság tagjai kellő számban vannak jelen s így a bíróság törvényszerűen megalkult.

Megállapítja a bíróság, hogy a felek a tárgyalás helyéről és idejéről értesítve lettek.

Ezután elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását s felhívja Söröss Béla bírót az ügy ismertetésére.

Előadó részletesen ismerteti az ügyet, melynek végeztével a bíróság zárt tanácskozásban meghozta s nyílt ülésben kihirdette a következő:

Ítélet.

A dunáninneni református egyházkerület bírósága, mint II-od fokú fegyelmi bíróság Pozsonyban 1923 június 5 én a komáromi e. m. időszaki bíróságnak Tóthkárolyi Lajos és Mórocz György komáromi presbyterek fegyelmi ügyében hozott azon ítéletét, mely nevezettek a komáromi ref. egyház Presbyteriuma által ellenük emelt vád és következményei alól felmenti, indokai alapján helyben hagyta.

Jegyzette:

Gyalókey László s. k.
e főjegyző.

Hitelesítjük:

Balogh Elemér s. k.
püspök.

Szillassy Béla s. k.
főgondnok.

FÜGGELÉK.

I. Szabályzat

a szlovenszkói dunai ref. Egyházkerület pénzkezeléséről.

1. §. Az egyházkerületnek tulajdonát képező, szabad rendelkezés alatt álló, valamint az egyházkerület kezelése és felügyelete alá tartozó alapokat és alapítványokat megillető pénzek, értékpapírok, óvadék és adóslevelek, vagy adóssági nyilatkozatok, élet és tűzkárbiztosítási kötvények, bárcák és más pénzügyi okiratok az egyh. kerületi pénztár által kezeltetnek, melynek címe: „A dunai ref. Egyházkerület Közpénztára”.

2. §. A pénzek és pénzügyi okmányok tűz és betörésmentes vasszekrényben őrizendők, amely két, illetve három zárral van ellátva. A zárok kulcsainak első példánya a pénztárnok kezében van, a másod, esetleg harmad példány pedig az Egyházkerület püspöki hivatalában őriztetik.

3. §. A kulcsok felelősség terhe alatt megőrizendők. Ha valamely kulcs elveszett, a pénzügyi bizottság elnökénél azonnal jelentés teendő. Ha a pénztárnok betegség miatt a pénztárt nem kezelheti, a kulcsokat a pénzügyi bizottság elnökének rendelkezésére bocsátani köteles, aki a helyettesítés, vagy a szabályszerű átadás iránt intézkedik. Az átadásnál a pénztárnok megbízottjának, ilyennek be nem jelentése esetében a pénzügyi bizottság elnöke által felkért ügygondnoknak és a számvétség legalább egyik tagjának jelen kell lennie.

4. §. A pénztári teendőket kizárólag a pénztárnok, esetleg helyettese teljesíti.

5. §. A pénztárnok évi fizetése egyelőre K^č 1600, mely $\frac{1}{4}$ évi részletekben előre fizetetik ki

6. §. A pénztárnok az egyházkerületi közgyűlés által viszonylagos szótöbbséggel 10 évi időtartamra választatik.

7. §. A pénztárnok kezeli a pénztárt, átveszi, felbontja az érkező és hivatalos pénzeket és pénzügyi okmányokat tartalmazó leveleket, teljesíti a bevételezéseket és kiadásokat, vezeti a pénztári naplókat, könyveket.

8. §. A pénztárban elhelyezett pénzek, pénzügyi okmányok közét tartani, ami nem a pénztáré, nem szabad.

9. §. Fizetések csakis közforgalomban levő és fizetés gyanánt Csehszlovákiában elfogadható érc, fém és papírmunkákban teljesíthetők.

10. §. Magánfeleknek csak úgy küldhető el a pénz, ha az illetők nyugtájukat előzetesen beküldték, mikor is az elküldés a kérelmező fél kára, veszélye és költségére eszközölnöd. A feladó póstavevény a beküldött nyugtára ragasztandó. A postai uton való küldeményekről a pénztárnok külön naplót vezet, melybe a pénz, érték elküldésének napja, a naplótétel, mely alatt a kifizetés történt, a hatóság, vagy fél, ahová a pénz, vagy érték küldetett, bejegyzendő.

11. §. A naplózásban történt tévedések, a naplókban olyképp igazítandók ki, hogy ezáltal az eredeti bejegyzés olvashatatlaná ne tétessék. A naplókban a téves tételeket kivakarni nem szabad.

12. §. Az egyházmegyék évi járulékainak nyilvántartási főkönyve két főrészből áll: tartozás és lerovásból.

13. §. A naplók és könyvek kifogástalan vezetéséről, valamint a pénzkészlet hiánytalanságáról vizsgálat ulján szerzendő meggyőződés. A vizsgálatot a zárlat előzi meg.

14. §. A vizsgálat két féle, u. m. rendes és rendkívüli. A rendes vizsgálatot a ker. gyűlések alkalmával a pénzügyi bizottság teljesíti, a számvevőség pedig a polgári év első negyedében, előre meghatározott időben. Rendkívüli vizsgálatot a pénzügyi bizottság elnöke rendelhet el bármikor, váratlanul előre nem tudott időben. Ezen vizsgálatot is a számvevőség ejti meg.

15. §. A rendkívüli pénztári vizsgálat a pénzkezelésre, a pénztári készletre, az ügykezelésre terjeszkedik ki. A pénztár álladékanak megvizsgálása abból áll, hogy a pénztárnok a vizsgálat előtt az összes pénzkészletet összeszámolja. Ha a vizsgálat befejeztetett, az eredményről jkv. veendő fel, melyet a pénztárnok és a vizsgálatot teljesítők aláírnak.

16. §. Az egyh. ker. pénztár által kezelt összes számadási ágakról, alapokról minden évben jan. 1-től dec. 31-ig bezárólag terjedő időszakra zárszámadás készítendő. A zárszámadásban mind a bevételi, mind a kiadási tételek szövegezése rövid, de azért teljes tájékozódást nyújtó legyen, különösen a kiadások úgy vezettessenek be a számadásba, hogy a szöveg tartalmából világosan kitűnjék, hogy kinek mily célra szolgáltatott ki az illető összeg. A számadások mellékleteit képezik a tételeket igazoló ki és beutalványozó rendeletek, a vonatkozó számlák, nyugták, ellen nyugták, postai szelvények stb. és azon évben beszerzett ingóságokról szerkesztett leltár.

17. §. A zárszámadás a pénztárnok által két egyenlő példányban készítendő, általa aláírandó, legkésőbb a lejárt

évet követő február hó végéig a pénzügyi bizottság elnökéhez beterjesztendő, aki a számadás megvizsgálása iránt intézkedik.

18. §. Ugyancsak a zárszámadással egyidejűleg tartozik a pénztárnok a következő évre költségvetési előirányzatot szintén 2 példányban készíteni s azokat aláírva a pénzügyi bizottság elnökéhez beterjeszteni, aki a költségvetés felülvizsgálásáról oly időben gondoskodik, hogy az a tavaszi ker. gyűlés által tárgyalható legyen.

19. §. A pénztárnok felelős mindazon munkákért, melyeket akár önmaga végez, vagy mások által végeztet és nemcsak az általa szándékosan, illetve közvetlenül okozott, hanem mindazon károkért is felelős, melyek teendőinek szabályellenes elintézéséből, vagy általában kötelelességeinek megsértéséből vagy elmulasztásából származnak.

20. §. A pénztárnok, mint ker. tisztviselő, fegyelmi ügyei a ker. bíróság elé tartoznak.

Fegyelmi eljárásnak van helye:

a) Ha hűtlenül, hanyagul teljesíti, vagy megsérti a részére előírt kötelelességeket, avagy azok teljesítésére, — betegség esetét kivéve — képtelennek bizonyul.

b) Ha erkölcstelen életet él, vagy nyilvános botrányt okozó kihágást követ el.

21. §. A felfüggesztést elrendelheti a ker. ügyész meghallgatása után a pénzügyi bizottság, sürgős esetben a bizottság elnöke.

A felfüggesztés elrendeléséről, annak körülményeiről a ker. elnökségnek a további intézkedések megtétele végett a bizottság elnöke által azonnal jelentés adandó.

22. §. Az egyházkerületi pénzügyi bizottság feladatát képezi: az egyh. ker. vagyoni ügyeinek nyilvántartása, a pénztár feletti közvetlen felügyeleti jog és kötelezettség. A pénzügyi bizottság az egyh. ker. felügyelete alatt áll, minden intézkedéséért annak felelős. A bizottság tagjait a ker. gyűlés viszonylagos szótöbbséggel 3 évi tartamra választja.

A pénzügyi bizottság kötelessége közelebből:

a) A költségvetés pontos betartására felügyelni, a számadások és költségvetés felülvizsgálása.

b) Az esetleges pótköltségvetést a számvevőség véleményes jelentése kíséretében jóváhagyás végett a kerület elnökségéhez felterjeszteni.

c) A ker. pénztárt a számvevőség által évenként legalább egyszer előre megállapított időben és legalább egy másik alkalommal váratlanul megvizsgáltatni.

d) A pénztárnok helyettesítése, vagy esetleges felfüggesztése tárgyában intézkedés.

e) A ker. pénztár átadása, átvétele ügyében eljárás.

f) Az egyh. ker. vonatkozó rendeleteinek végrehajtásáról gondoskodás.

23. § Érvényes határozathozatalhoz az elnökön és számvevőségen kívül legalább 2 tag jelenléte szükséges.

24. §. A pénzügyi bizottság üléseit, rendszerint a ker. gyűlések alkalmával tartja, rendkívüli, vagy sürgős esetekben azonban az elnök bármikor összehívhatja a bizottságot.

25. §. Az e. ker. ügyész a bizottságnak jogtanácsosa, üléssel és szavazattal bíró tagja, a jogügyek elintézése körül közreműködik és azért ily ügyekben véleménye mindig kikérendő.

26. §. Az egyh. kerületi pénztárt, illetve ennek alapjait illető évi járulékokat és egyéb okmányokat, valamint a kerületi kirovásokat az egyházközségektől az egyh. megye pénztárnoka szedi be és küldi az egyh. kerületi pénztárba.

27. §. Az illető egyh. megye pénztárnoka köteles az általa beszerzett, vagy hozzá beérkezett pénzüsszegekről naplót vezetni. A napló minden kiadási tételének igazoló okmánnyal kell bírnia.

28. §. Az illető egyh. megyei pénztárnok minden év január 31-ig az általa vezetett naplót okmányokkal felszerelve beküldi a kerületi pénztárnoknak, aki azt megvizsgálás céljából átadja a számvevőségeknek. A számvevőség a vizsgálat eredményéről a ker. közgyűlésnek jelentést tesz.

29. §. Az egyh. megyei pénztárnokok az általuk beszerzett, vagy hozzájuk beérkezett pénzürtékekért teljes felelősséggel tartoznak.

30. §. Az egyh. kerületi számvevőség 2 tagból áll, kiket a ker. közgyűlés viszonylagos szótöbbséggel 3 évre választ.

A számvevőség tagjai cselekedetükért az egyh. kerületnek felelősek és annak rendelkezése alatt állanak.

Mint az egyh. kerületnek tisztviselői fegyelmi tekintetben az egyh. kerület fegyelmi bírósága alá tartoznak.

A számvevők a pénzügyi bizottságnak hivatalból tagjai és ugy a rendes, valamint a rendkívüli üléseken tanácskozási és szavazati joggal bírnak.

A számvevőség kötelessége: Az egyh. kerületi gyűléseken résztvenni, minden év első negyedében a kerületi pénztárt részletesen megvizsgálni, a vizsgálat eredményét jelentésbe foglalva az egyh. kerületre betérjeszteni, a zárszámadásokat,

költségvetési előirányzatot véleményes javaslatlall ellátni, a váratlanul megejtendő pénztárvizsgálatot teljesíteni.

31. §. A számvevőség tagjai mindezen munka teljesítéséért fejenként évi Kc 400 tiszteletdíjat kapnak, ezenkívül részükre hivatalos távollétük idejére a mindenkor megállapított napidíj s a rendes utazási költség jár. A napidíjak azon naptól számítatnak, amely napon az illető hazulról távozott és egyfolytában utazást igénybe vett. Utazásoknál a vasuti II. oszt. jegyért fizetett összeg megtérítésére van igényük.

A kerületi számvevőség tiszteletdíja, napidíjai és az uti kiadások szabályszerű nyugta ellenében az egyh. kerületi pénztárból fizetettek.

Ezen szabályzat az egyh. kerületi gyűlés elfogadó határozata után azonnal életbe lép és végrehajtásával a pénzügyi bizottság, annak elnöke, a ker. pénztárnok és az egyh. kerületi számvevőség bizatik meg.

II. Szabályzat

a dunai reform. Egyházkerület tisztségviselőinek tiszteletdíjáról, fizetéséről, napi és uti díjáról.

1. §. Tiszteletdíjra vagy fizetésre, melyet időnként a ker. számvevőség javaslata alapján, az egyh. ker. közgyűlés állapít meg, joga van a megválasztottnak a választási napot követő hónap első napjától.

2. §. Az évi tiszteletdíj félévenként egyenlő részletekben előre, az évi fizetés ellenben egyenlő havi részletekben minden hó 1-ső napján előre fizetendő.

3. §. A törvényes helyettesek ugyanezen szabályok alatt állanak, mint a választott rendes tisztségviselők.

4. §. A napidíj és vasuti jegy árának felszámítására a következő általános elvek az irányadók:

a) A napidíjat mindenki csak egy minőségben számíthatja fel, habár ugyanazon a napon különféle állásaiból kifolyólag több minőségben is eljár.

b) Az egyházmegyék esperesei csak 1 napi díjat és utiköltségük fele részét számíthatják fel a ker. pénztár terhére, a többi költséget egyházmegyéjük pénztárából igényelhetik.

c) Az egyh. kerületi gyűlésen való megjelenésért az, akinek lakóhelyén van tartva gyűlés, nem számíthat fel semmit sem.

d) A napidíj az egyfolytában való utazás feltétele alatt a hazuról való elindulás napjától a hazaérkezés napjáig bezárólag számítandó.

e) A napidíj további intézkedésig K.é. 80.-ban állapítatik meg.

f) A vasuti jegy ára menet és jövetre számítandó. Ez idő szerint az érdekeltek a II. oszt. vasuti jegy árának megterítését igényelhetik.

g) Kocsifuvarért minden kilométerre egyelőre K.é. 4., fiakerért, vagy villamosért a helyi hatóság által megállapított díj számítható fel.

h) Amidón két egyénnek utja egy időben ugyanazon utvonalba esik, csak egy fuvar számítható fel.

5. §. Azon napi és utidíjak, melyek az esedékesség napjától számított egy év alatt fel nem vétettek, elévülnek s többé nem igényelhetők.

6. §. Az egyh. kerületi kiküldöttek is jogosultak a napidíj és vasuti jegy árának felszámítására.

Kerületi kiküldött fogalma alá esik mindenki, akit a kerületi elnökség, vagy közgyűlés, akár mint egyes embert, akár mint valamely bizottságnak tagját bizonyos célból kiküldött.

7. §. Az egyh. ker. gyűlések alkalmával a napi és utazási díjra jogosultakat a pénztárnok számba veszi, a megjelenekről jegyzéket készít, az érdekelteknek meghallgatása után felszámítja azoknak napi díjait és utazási költségeit, ezután a jogos illetményeket szabályszerű nyugta ellenében kifizeti vagy a jogosult veszélyére és terhére az illetőnek póstán megküldi.

III. Szabályzat

a kerületi pénztárban kezelt pénzalapokról.

I. Közigazgatási alap.

1. §. Ezen alapnak feladatát képezi az egyházi közigazgatás zavartalan menetének minden eshetőséggel szemben való pénzügyi biztosítása s ezen cél megvalósíthatása érdekében megfelelő tőke összehozása.

2. §. Ezen alap jövedelmét képezik:

- a) a már meglevő cselekvő tőkék kamatai,
- b) az egyházmegyék e címen befolyó járulékai,
- c) esetleges adományok,
- d) a közigazgatási államsegély e célra kiszakított része.